

Sprokkels en Spraankels

Peggy Klinkhaemer

PEGGY KLINKHAEMER

sprokkels en spraankels

Een uitgave van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte
Oosterwoolde, 1980

SSR-11

*Niks uut disse uutgifte mag opni'j drokt en/of eupenbaor maekt
wodden op wat veur meniere dan ok, zonder dat daor van te veuren
schriftelik goedvienen van de schriever veur geven is.*

*No part of this book may be reproduced in any form, by print,
photoprint, microfilm or any other means, without written
permission from the author.*

© G. Hento-Stoker, Wolvege

*omslag en tekenings: Gerda Alie Roeland-Hento, Genemuden
typewark: Jan Gropstra, Appelsche
drok: Van der Meer, Oosterwoolde*

ISBN 90 6466 016 6

Bloemen uut mien kiendertied

We woonden vroeger op een wat ofgelegen boerkeri'jgien. As 't in de winter was en de sni'j-storm over de menning om huus henne gieselde, wodden d'r witte dunen opjacht veur oonze deure. Dat vunnen wi'j as kiender prachtig, mar vader niet, want die mos dan mar zien hoe as hi'j de melbussen bi'j 't pad kreeg. Soms mos hi'j mit de boerewaegen naor 't febriek, of vuuf kilometer mit de slee, dat is ok wel gebeurd. Mar veur oons was 't ien groot feest. Sni'jmannen maeken en baentien glieden vunnen wi'j prachtig. Mar we vunnen d'r niks an as we grune ziepe onder de klompen kregen. Dan wol 't ja niet ballen. En hoe hoger de ballen onder de klompen, hoe mooier. Mar ja, daar dochte vader anders over. Gien bienen breken, dus daoromme ziepe. Dichte bi'j oons huus was een poldertien mit een wiendmeule. As die bi'j de winter niet dri'jde, dan ston de vlakke, zo nuumden wi'j de polder, onder waeter. As 't vreur, reden wi'j daar om 't hadste. Mar kan een kiend de betovering van een winterlaandschop ondergaon? Blikber wel, want op een wiendstille zundagmorgen lag oonze polder d'r bi'j as een pentekening. Donkere linten van gladschoerde baenties laggen tussen wallen van zulver en kristal. De meule hong vol mit

kastboomslingers...

De zonne scheen, et was een sprokieswereld. We schæetsten niet meer, we kregen koolde bienen en rooie wangen, we begrepen 't niet, mar we vuulden oons as Alice in Wonderlaand.

In de zoemer was alles aandere, dan ston oonze boerkeri'je rondom in de uutbundighied van kleur en fleur. De appel- en de oolde pereboom in de hof stonnen as monumenten tussen de bonte wirwar van alle mogelike wilde bloemen in 't laand om huus toe. De Wetering sokkelde bruun en oerig deur de bochten. Waor as 't waeter helder was, bluuden de plompen en dewitte waeterlelie. De gele dotters plokten wi'j bi'j arms vol. Et was een goolden pracht. De zwatbonte koenen laggen te steunen en te weerkauwen in et dikke grös. As ze bi'j heur naeme reupen wodden, kwammen ze: Sentien, Coba, Bontien en de aandere, ja, wat is een naeme? We mossen vanzels ok helpen hujjen en et mitrieden naor 't laand vunnen we et aldermooiste:

"Het vosje voor de wagen,
een ijzeren hoep om 't wiel,
daarmede reed mijn vader
in blauwe boerenkiel..."

is laeter as vassien beweerd bleven.

Ja hujjen, 't was hadde warken veur al die kleine boerties, want mesieneri'je was d'r nog niet vule. En iederiene wol graeg veur de regen et huj in huus hebben. De buurte hulp mekere dan ok wel vaeke es. As de deledereuren dichte gongen en we heurden buten de regen roesen, dan gaf dat een gevuul van geburgenhied. As kiender hadden we dat krek lieke goed. Et is allemaole meer as vuuf-tig jaor leden. De boompies die we as schoelekiender pootten, bin uutgruud tot machtige beuken. De weg is asfalteerd en de bochten bin d'r uut. De Wetering is kanaliseerd en verbried. Et oolde huus staot d'r niet meer. Ni'je boerkeri'jen bin in et plak kommen mit meer laand en meer

melkvee, ok al deur de ruilverkaveling.

Toch is d'r nog een hieleboel beweerd bleven, mar 't is oons niet meer zo eigen. We zitten niet meer te breien op 'e regenbak in de laete zoemeraovend. De wiekslag van een laete voegel en et ientonige geluud van de roerdompe heurenwe niet meer. En ok niet meer de stemme van vader, die zegt: "Kom, we gaon in huus, want et is morgen weer vroeg dag!"

Een bosschop

Morgens vroeg hangt veur mien raem
een wiegend zoemerhuus,
een ridder potig en veurnaem
woont in dat lochtig thuus.

Hi'j is een kleine architect,
zien bouwsels bin ragfien,
getugen van een intellect
zo as we 't zelden zien...

Trekt mien enorme raegebol
vernielend deur zien huus
dat brengt him niet de kop op hol
in zien banier staot "Kruus".

Hi'j zit niet bi'j de brokken still'
mar maekt een ni'j begin..!
't Is of hi'j daormit zeggen wil
"Bouw an jow toekomst !" Spin.

Naor Pinkstermark

Tante Aofien kon 't achterof wel smaekelik vertellen, 't is now ok al zo lange leden, mar doe...

Op een prachtige zoemerdag, in et jaor 1912, was 't Pinkstermark op 't Vene en mien tante gong daor mit een stel kammeraodskes dan ok fleurig op an. Tante hadde een ni'je fiets, dus et wodde een mooi tochien. Ze moch ok niet alle daegen op 'e mooie fiets vot. Ze weren veur de gelegenhied ok mar deftig in de pronk, 't was hiel wat eers as een spiekerbroek. Mar daor he' we et now niet over. Tante gong naor 't feest in een witte zieden bloese en een gladde cheviotten rok. Een witte onderrok mit kaanties dreug ze d'r onder, mar die zagie vanzels niet. De ni'jmoodse kneupleersies glommen heur beste. Op 't mooie koppien, want tante was een knap maegien, ston de briedgeraande strohoed mit rosies mar keit.

Op 't Vene was 't allemaole drokte en de spul-len en kraomen deden goeie zaeken. De maegies wollen ok es in de lochtschommel. Die gong wel slimhoge, mar dat was toch juist mooi... Mar, oe wat vul dat of, 't was hielemaole niet mooi, tante wodde zo misselik as een katte en dat smerige dinghul mar nooit stille! Tante raosde: "Ik wil d'r uut, laot mi'j d'r uut," mar 't gaf niks, ze zwaaide mar deur en wodde hoe langer hoe beroerder. Doe ze d'r op 't laeste een keer uut kon, ston de hoed schieve en et mooie koppien was zo wit as soepe. "Nooit en nooit weer in zoe'n ding." En dat was dan dat. Tante hadde aorig de schrik te pakken kregen, ze hadde temeensen nargens gien aorighied meer an. Ze wol naor huus. 't Weer leek ok al wat minder. De zonne wodde zo stikkerig. De kammeraodskes mopperden wat, die wollen nog niet vot, mar Trien gong toch mar mit. De

aanderen wullen nog wat wille maeken. Mar 't kwam wel krek zo as tante wel ankommen vuuld hadde, 't was toch een verkeerde dag en 't regende dan ok al gauw pupestaelen. Wat was 't een laank aende van 't Vene naor N'twoolde. En niks gien verschoel onderwegens. Ze praotten niet vule, de ni'je fiets begon te knarpen, d'r zat zeker moeder tussen. De mooie maegies veraanderden zachiesan in zooltzakken.

Doe tante thuus was en de fiets op 'e dele ston, leup ze aldereerst naor de spiegel. De mooie hoed was veraanderd in een tuite. De bloese leek wel op een schotteldoek, de rok was een dweil wodden en de zundagse onderrok mit kaanties was now pikzvat van die vieze kneupleersies...

Doe goelde mien tante...

De bos in de morgen

"We gaon kienhooft zuken," besleuten Fieke en Jan op een morgen onder 't broodeten. Tien minuten laeter fietsten ze over de Braomweg naar de bos toe. Et het die nacht regend en stormd, mar now staon bomen en struken bladstille in 't rozige morgenlocht. Een waezige damp stiegt op uut poelen en plassen. Et liekt allemaole wat onwezelik en sprokiesachtig. De eerde roekt krudigen zute, de birkies pronken mit heur zulveren basten.

Bi'j de eerste krusing laoten ze de fietsen staon. Jan scharrelt al tussen 't kreupelhooft, stillegies, as om de ruste niet te verstoren. Inienen staot hi'j stille. Dichtebi'j remoeren voegels inde struken. Drekt daarop een geflodder en een hadde angstanjaegende galp... Jan schrikt, wat is dat? Fieke het et ok heurd en komt op et kebaol of. Tegere schosselen ze veurzichtig over 't mos inde richtinge van 't geluud. En kkkwwaa... Daar hej 't weer...

"Kom stille, ik gelove dat ik et wete," flustert Jan. Hi'j schoft een peer struken wat an de kaante en dan zien ze de raozerd. "Kiek Fieke, dat bin hoolteksters, prachtige voegels hen, mar arg schoftig." De hoolteksters hebben heur beloeders nog niet in de gaten. "Mooi hen," zegt Fieke inienen hadde op en rrrttsss, vot bin de vlogge voegels. "Dat hebben we zien Fieke, mar now he'k nog gien stokkien kienhooft." "Gao ie mar zuken Jan, dan gao ik nog eventies hadde fietsen!" Op 'e fiets of lopende, hier is van alles te beleven. Fieke draeft terogge naar heur karregien, springt d'r op en jakkert et pad of, midden deur alle poelen henne. Ze trekt de bienen hoge op, et waeter spattert alle kaanten uut. Joepieie, wat is 't fijn in 't bossien.

Hier gruuien neuten en beien en brummels... Hier bin eigenwieze fesanten te zien en lollige waertervlogge knienegies. En nog mar kot leden ston d'r een jonge ree op hoge bienen rustig te knabbelen. En now het ze verdoold ok de hatstikke-mooie hooltekster zien. En veur Jan is d'r al-tied wel wat te vienen om weer wat moois van te maeken. De bos is fantastisch..!

Ik zol nog graeg es

Luusteren naor 't getinkel
van 't waeter
in de regenbak

slaopen in de beddestee
onder 't schuine
pannedak

bi'j mien moeder
poppespeulen
zomar op 'e keukenvloer

of breiden
an mien broddellappe
op een averechtse toer

dromen op et kachelzeiltien
veur de verlichte
miccaruut'

woor de keuperen koffieketel
deunties jeuzelt
uut zien tuut

op een dreuge
koste sabben
in mien kleine kienderhaand

en naost vaders
klompen stappen
deur et grune akkerlaand.

De vuufdaegse warkweke

De goedgebouwde jonge kerel kikt een betien kleinerend naor et oolde mannegien in de leuningstoel...

"Jow begriepen et niet opa, dat wark dat wi'j doen dat hool ie gien ure langer vol. Wi'j verdienen wel aorig, mar ie moe'n d'r van menuut tot menuut bi'j blieven mit je kop en dat is gien kleinighied, opa!"

"Néé, dat zal 't wel jonge, de hassens bi'j mekere holen, dat zeden wi'j vroeger ok al..."

"O, mar vroeger was 't toch allemaole vule makkeliker, opa. Jow weren de hiele dag buten tussen de bloemen en de voegels, dat was toch een lekker leventien? Wi'j kun alliend mar op oonze vri'je dag mar es naor buten en dan zal 't ok nog krek regenen..!"

"Dan hadde ie boswaachter wodden moeten, jonge. Mar kom, ik zal jow es vertellen hoe as we dat vroeger veurmekaander hadden. Hier, stik mar es een stinkstok van mi'j op en gao d'r mar es makkelik veur zitten, want dat moet beslist heur!"

As Pieter zien lange bienen onder de stoel frommeld het, stikt opa van wal.

"Morgens veur dat de zonne opgong, gongen we naor 't laand mit een poedegien brood of een pannekoeke die we van moeder mitkregen. Voegels en bloemen weren d'r dan meerstal nog niet te zien, want we mossen stevig stappen, vaeke een peer ure an ien stok, om te kommen waor we wizen mossen. Wi'j gongen dan de heidepatties langes en nog een klein tippien over de balstien der. Mar dat hinderde niks, dat was gewoon. Toch deden oonze bienen ok wel es een keer zeer en we hadden ok wel es koolde hanen, mar dan mar haneboken. Haansken hadden we doe niet en oonze jasse was ok gien eerste kwaliteit. Dan was

et de hiele dag poot-an speulen, wi'j stonnen te spitten in de rij, de vore mos goed recht en overal lieke diepe. En niet staon te kieken, anders spitten we niet veur acht gulden bi'j mekere. En dat was doe een best loon. Onze oolde rogge wol ok wel es niet om liek, mar d'r mos deurwarkt wodden, want gien wark gien centen en zodoende ok gien eten. Aovens om een ure of negen kwammen we dan weer thuus. We waskten oons bi'j de pompe, wie temeensen een pompe hadde, of anders bi'j de sloot. Wie een schoon hemd hadde trok iene an, een aander kloppe et wat uut en dan gong 't op 't waarme prakien an. Even in 't weekblad kieken en dan op bedde. D'r was ok gien radio of zoks-zo-wat, dus daor hadden wi'j gien weet van, wi'j misten 't ok niet. We hadden 't trouwens toch niet an tied had. Boeken hadden we ok niet, mar dat hinderde niks, want de meersten van oons konnen ja toch niet lezen. En zo gong dat alle zes daegen! Zundags weren we dan zogenaemd vri'j, mar dan mos d'r van alles thuus daon wodden en ie wollen ok wel even slaopen!" Opa gaot es wat verzitten, zien stemme wodt een betien hies van 't praoten, mar de oolde man hoolt vol, 't is krek as moet hi'j et allemaole een keer vertellen.

"Ja, we gongen ok niet naor schoele, d'r was doe ok gien leerplicht. We mossen allemaole zo gauw mogelijk mit, dan konnen we ok wat verdienen veur de huusholinge. En we zeurden niet heur, we weren d'r zuver wat wies op! Sporthallen en zwembaeden weren d'r ok niet, wie een peer redens hadde kon misschien es een keer henn' te rieden, as d'r ies was temeensen. Of anders baenevegen, dat wollen we ok altied graeg. Dat was wel zowat alle vertier. Ie mossen ok niet ziek wodden, want dan haj' gien verdienste en et was ok muulik om een dokter te kriegen. Die woonde meerstal veer vot en ie mossen d'r

henne lopen. D'r was ok gien tillefoon. Aj' dan gelok hadden kon ie misschien weeromme mit de dokter mitrieden, want die hadde een peerd en waegen. Et was dan al te hopen dat de zieke et zo lange redde, aanders was 't nog veur niks," besleut opa zien lange verhael. Pieter stottelt henne en weer op 'e stoel, hi'j daenkt an zien uurties op kantoor. Geconcentreerd? Och! Zien gezellige aoventies op 't sportveld en inde winter et verwaarmde zwembad. Zien luie zaoterdag en de vekaansies naor 't butenlaand. Dan springt hi'j overaende en gript opa bi'j de haand. "Jow hebben geliek, wi'j maggen niet klaegen, dan bin we oonze welveert niet weerd!"

En hi'j daenkt: zol dit now de generaosieklove wezen? Of is d'r een aandere mentaliteit? As opa Pieter uutlat vragt hi'j: "Kom ie noges langes, jonge?"

En dat zal Pieter zeker doen!

De ni'je maantel

Jantien Velden is 't schoonmaeken dikke zat. Wateen wark, wat een wark. En ze moet 't heufdzaekelik allienig doen. Jan helpt wel es een haandtaast, mar die het zien eigen wark ok. Gister zee hi'j nog: "Hool d'r dan mit op meenske aj' d'r gien aorighied meer an hebben. Ik zie d'r toch niks van heur, aj' 't now daon hebben of niet..." "Fuj," zegt Jantien dan.. "Fuj, manluden!" Mar 't gefst niks, ze is 't goed zat. De kaemer is klaor, mar dan al die hokketroep nog.

As Jantien even in de aachterdeure staot en de schaopebloempies bluuien zicht in de blieke, dan zol ze d'r wel graeg es uut willen al is 't mar veur een dag. Zo hielemaole es even van alles of wezen. Ze kikt es bi'j heur rok daele en daenkt: bah, wat een vies vaelding. Mar ja, in 't schoonmaeken bi'j' ok niks nut. Ze wil trouwens toch wel es wat ni'js hebben. Een ni'je jurk en ok een ni'je maantel. Daor is ze neudig an toe. Ze moet d'r mar es mit Jan over praoten. Van aovend mar as 't wark daon is.

Aovens as Jantien de koffie inschonken het en een stokkien koeke ofsneden, begint ze veurzichtig over ni'je kleren te praoten. Jan lest de kraante en heurt blikber niks. Mar Jantien tjaantelt deur over een ni'je maantel. Dat wodt Jan tochte te vule en hi'j graanst: "Meenske zemel toch niet zo, hael jow dan een ni'je maantel as dat zoneudig is. In 't dörp bin d'r genoeg te kriegen. Mar ie kommen mi'j niet mit zoe'n mal ni'jmoods bont ding thuus as ere vrouwluden wel an hebben."

Onder Jan zien gepraot is Joukien d'r ok inkommen. Ze het nog krek heurd wat as Jan zee. "Ik dochte dat ie niet naor aandere vrouwluden keken, Jan!" "Doe 'k ok niet, mar daaromme zie 'k nog wel es wat!" is Jan zien bescheid. Ze mossen now

niet mienen dat hi'j nargens gien verstaand van hadde. "Now Jantien, ik hadde zo docht, gao naor Wiegersen, da's een beste kerel, die zal jow niet bedonderen." Mar Joukien zicht aandere meugelikheden. "Waoromme gaoj' niet es naor Liwadden Jantien, of naor Amsterdam, ik wil wel mit jow henne as Jan 't niet waachten kan!" "Naor Amsterdam, wat zal dat now betekenen meenske, d'r bin hier ommes maantels zat. En butendat, wat zullen jim now in Amsterdam doen, dat vertrou ik lange niet." Mar as Joukien mit mi'j naor Liwadden gaot Jan, dat kan toch wel? 't Is nog gezellig en 't is d'r stokken goedkoper as hier en vule ni'jmoodser!" Mar dat laeste had Jantien niet zeggen moeten, want zo ni'jmoods hoeft et van Jan now ok weer niet. "As 't vule goedkoper is en krek lieke goed, dan zo'k zeggen, doe dat dan mar, gao mar es in Liwadden kieken, dan bin jim d'r ok es uut. Mar ie kommen mi'j niet mit zoe'n voegelperschriker thus, heur!"

Jantien wol heur mannegien wel om de hals valen, 't is tocheen beste. En zo zetten Jantien en Joukien op een mooie zunnige morgen naor de trein. Et is niet zo veer, mar ze hebben de fietsen toch marmitneumen, die kun wel op 't station blieden. En weeromme is 't makkelijk. Zoe'n groot pak is ok gien sjouwen.

Op 't perron staon al een hiele protte meensken. Heden, wat is d'r toch een boel volk onderwegens. Manluden mit actetassen, opscheuten jongen mit laank haor en niet al te hemmel, mar ok petieterige hipperties, waor Jantien en Joukien mit een scheel oge naor kieken. Die tied hebben ze had, vroeger was 't wel hiel eers! Daor is de trein, now zal 't wezen heur! Ze stappen in en gaon zitten. Ze laoten de kaorties zien, as reizen ze alle daegen. Tegenover heur zit een dame die pal over heur henne kikt. Jantien daenkt: 't is krek a'k de kousen dri'jd an hebbe. Vuus te gauw naor heur zin bin ze

in Liwwadden. 't Is mar een aentien. Heden, heden, wat gaot dat toch hadde. Mit mekere in de aarm stappen ze over 't Zaailaand op 'e winkelstraoten an. Op heur gemak bekieken ze de etelaosies. Now, now, d'r is wat te koop, heur. Ze kun alles wel ni'j kriegen, as ze dat willen. Mar de pries vaalt heur of, d'r bin ok wel dingen daor staot niks bi'j. D'r zitten ok meensken achter de raemen koffie te drinken toe mar, mit een gebakkien d'r bi'j. Joukien stot Jantien es an.

"Kiek es, dat liekt daor mar goed, zuwwe d'r ok in Jantien?" Mar Jantien wiefelt nog wat. "Ei ja je, we bin vandaege ok vot, morgen moe'n we weer schoonmaeken!" "Now, toe dan mar, ie hebben geliek, ik bin ok al wat mu, we gaon d'r even bi'j zitten."

De koffie is lekker en 't gebakkien mit slagroom nog vule lekkerder. Jantien vuult heur ok wel wat plezierig ondeugend, now ze hier zo mar zitten op een daegse dag...

Mar now wil ze toch naor de maantelwinkels. Ze rekenen of. Wat bin die dingen duur; dan stappen ze de stadsdroke weer in. Een mooie winkel mit zoe'n dri'jdeure gaon ze in. Jantien kikt heur de ogen uut, wat is 't hier deftig. Dikke lopers overal, ok op 'e trappen en d'r staon hiele rijen rekken mit maantels, alderhaande kleuren. D'r komt een vrindelijke dame in een mooie zwatte jurk bi'j heur.

"Waarmee kan ik u van dienst zijn, dames?"

Joukien dot et woord.

"Mien buurvrouw komt om een ni'je maantel, mar niet zoe'n bonte!"

"Volgt u me maar naar boven dames, daar hebben we de rustige kleuren en ook de grotere maten." Jantien stap mit over 't dikke vloerklied, Joukien d'r achteran. Ze hebben et nog nooit zo zien, hier is now beslist van alles. De dame trekt Jantien een mooie brune maantel an en Jan-

tien moet veur de spiegel. Heden, daenkt ze, wat vreemd.

"Te lieken d'r wel tien jaor jonger in," ropt Joukien. En dat is zo. Mar Jantien vint him wel wat riekelik duur.

"Ja mevrouw, maar dat zijn de prijzen hoor!" zegt de dame. "Het ligt hier allemaal boven de driehonderd gulden. U vindt bij ons dan ook alleen de betere kwaliteit!"

Et is Jantien toch te duur. Wat zal Jan wel zeggen. De vrindelike dame kikt al wat strakker, mar zegt toch: "Trekt u deze eens aan mevrouw! Deze kost u tweehonderd en tachtig gulden en u hebt iets moois voor die prijs!"

Et is een zaachtgrune maantel mit een ronde kraege. Hi'j zit Jantien as gegeuten, allienig de mouwen, daor moet een kleinighied an veraanderd wodden, mar dat is gauw gebeurd zegt de dame. As ze aanst even weeromme kommen kunnen, dan is de jasse wel klaor. Jantien vint et moet mar angaon, dit is een mooie maantel, niet te zoemers en niet te winters, krek van passe.

"Goed mevrouw, dan zullen we deze jas voor u in orde laten maken." De dame ropt de ni'jster en die goechelt wat mit de maotbaand. D'r komt vuuf gulden bi'j veur 't veraandren en ze kun strakkies an de kassa wel betaelen en dan kriegen ze veuran in de winkel de maantel. "Wat moe'n we now?" zegt Joukien, as ze weer op 'e straote staon. "Weer koffiedrinken? Of zuwwe naor de Chinees gaon om te eten? Lao'we dat mar doen, dan weten we ok es wat dat is, we moe'n toch waachten en ik hebbe honger, ieje niet?" Ja, Jantien ok wel as ze eerlik is, mar naor een Chinees? Die Joukien kan heur ok overal mit redden.

Ze gaon een huus mit allemaole vremde krabbels op de raemen in. Eerst Joukien, en Jantien d'r aachter an. Bi'j de Chinees is 't ok al weer slim mooi. Joukien bestelt wat van zoe'n kaorte, waar as ze niks van lezen kunnen, mar wat

geft dat, zegt Joukien, et zal d'r grif wel goed invalen. Now, 't eten is slimme lekker, al weten ze niet wat as 't is. "Ie zollen jow vingers d'r bi'j opeten," vint Jantien.

Nao 't eten zitten ze nog even op heur gemak te kieken naor de drokke straote. Mar ze moe'n mittertied toch wel vot, want de maantel moet nog haeld wodden en de trein waacht ok niet. Et went allemaole al wat, Jantien vuult heur al aorig bereisd. As ze in de winkel kommen, gelokkig de goeie, betaelt Jantien as een vrouw van de wereld de twiehonderdvuventachtig gulden an de kassa. Beneden krigt ze de grote zak mit, daar zit de maantel in. Et is nog een hiele sjouw naor de trein, mar ze kommen gelokkig op 'e tied. Ze zitten lekker uutzakt, et kan ok niks schelen, want ze bin ok wel zo doodmu! Et is mar even en dan staon ze al weer op 't perron in 't dörp.

Now gauw de fietsen, de zak achterop en dan naor huus. As ze een aentien fietst hebben wil Joukien toch wel graeg nog even veur 't raem kieken bi'j Wiegersen. Jantien het d'r niet alle aorig hied meer an, mar vot mar. Ja, ze vienen et toch wel een groot verschil mit de stad. Ze zullen krek weer op 'e fiets stappen, as Jantien zicht waor as heur hatte haost van stille staot... "Joukien," fluustert ze, "daor staot mien maantel, kiek toches, dezelve kleur en dezelve kraege en vule goedkoper, veur mar twiehonderdvuvenveertig gulden...!"

Joukien is al gauw weer uut de raad: "Now meenske, daor zeg ie mar niks van tegen Jan, die zicht daor niks van en dan zeurt hi'j d'r ok niet over. Zeg now zels, wat zal Jan now bi'j Wiegersen te kieken. Prakkezeer daor toch niet over, 't is wel wat zunde vanzels, mar we hebben toch een prachtige dag had, of niet?"

Jantien vint et grote zunde, mar 't is waor, ze hebben een mooie dag had, morgen moe'n ze weer schoonmaeken. En dan fietsen ze naor huus, mit

de ni'je maantel. Mar ze bin wel mu! Nog vule
slimmer as van een dag schoonmaeken...

Zoe'n veurjaorsdag

As 't veurjaor nog wat kwakkelig
op sloffen buten staot,
dan zien we dat zo hier en daor
een achterdeurtien eupen gaot.

Een huusvrouw, neuze in de wiend,
loert es naor buurman Jan;
die ropt dat 't weerglas hoge staot,
him donkt dat et vandaege kan

Et zunnegien, wat schaemel nog,
wet niet hoe as 't now moet;
dan zicht hi'j 't vrouwgien buten staon
mit 'n grote staepel beddegoed!

Hi'j vangt mar drekt mit schienen an,
brengt vrolikhied en fleur...
Aanst hangen alle lienden bol
mit ruten, geel, roodbont, vol kleur!

Zoe'n veurjaorsdag, zoe'n mooie dag
zet alles uut de kaant...
Et goonst en roest en schalt en broest,
want grote schoonmaek is in 't laand!

Uut grootmoeders tied

In 't kiepehokke wodt et naor gelang et wat lochtiger wodt, wat remoeriger. Een peer bertaalties gunnen mekere heur waarme plakken op et rikke ok al niet meer. Aanderen wo'n wakker mit een slaoperig "took, toak...tooo..."

Dan vint meneer de haene dat et genoeg is. De sterke poten klemmen heur stief om de stok henne, hi'j rekt him uut zo veer hi'j kan, zet de gruungooldglaanzende bost veuruut, spant de snaevel wied eupen en dan: "Kuuukelekuuu, kukelekuuu...!" Hi'j kikt es naor zien koppel kiepen, die now vule beweegliker wodt en dan weer opni'j: "Kuuukelekuu..." In de veerte kri'jt d'riene weeromme. Dit gaot zo nog al een keer of wat in et now slimme drokke kiepehokke, totdat de koppen luusterend schieve dri'jd wodden en dan, ja heur, de deure gaot los, wiewaegen eupen. In de deure staot Gooitzen, de knecht, in zien blauw gestreepte onderbroek. Et rooie baaien hemd hangt flodderig om zien maegere heupen.

"Zo, jim droktemaekers, ik zegge goeiemorgen!" De kiepen beginnen helderop heur maoltied, de haene stapt d'r mar wat driftig omme toe. Hi'j zorgt dat elk wat krigt en gieniene uutstot wodt en dat is lange niet makkelijk. Gooitzen is ondertied naor de pompe gaon en pomt piepend een emmer mit waeter, hi'j stikt zien hiele heufd d'r in en snoft en spattert dat et een lieve lust is. Hi'j dreugt him of mit een blauw geblokte haandoek, die an een spieker an de hoolten pompe ophongen is. Fijn, dat disse boer zo bi'j de tied is. Hi'j het een pompe mit een buunstap, dat is makkelijk veur et bussebunen. Bi'j zien veurige boer mossen ze nog altied et waeter putten. Dat vul niks mit heur. Hi'j putte dan mit een lange

stok mit een haoke d'r an. An de haoke hong de emmer en dan mar bugen en hijsen, jonges. Ze hadden daor wel mooi waeter, dat wel. Gooitzen verdwient weer naor zien ofscheuten hokkien op 'e dele van de boerkeri'je. Hi'j mag niet mopperen, hi'j het hier een kaemer, aandere knechten hebben vaeke allienig mar een beddestee op 'e dele. Hi'j schöt in zien kleren en trekt de kaome deur zien warrige kuif veur et baasten spiegeltien. Dat kammen dat moet wel, want anders zegt Lammegien drekt weer: "Gooitzen, Gooitzen wat zie ie d'r weer vodderig uut!" As hi'j weer buten komt is Lammegien doende om de busen op 'e waegen te laeden. Lammegien is morgens niet zo praoterig. In de loop van de dag veraandert dat wel, wet Gooitzen. Over de wit bevreuren blieke stapt hi'j naor et kaampien, om de vos te haelen. Iedere stap die hi'j lopt, tekent him donker of op et grös. Ie zollen zeggen dat et nog zo vröst, et is toch al meie. De vos komt hinnikend andraefd, snuffelt in de buse van Gooitzen zien kiele. "Ja heur, d'r is veur jow een klein klontien!" De nevel die nog over et laand hangt, trekt een betien op, de koenen kommen zuchtend en steunend overaende. Et bin now allemaole grune patties over et witte grös. Lammegien en Gooitzen spannen tegere de vos veur de melkwaegen. In 't varkenhokke beginnen de dikkerds te knorren. Die wo'n daolik voerd deur de boerinne zels. Ze is slim wies op heur glaanzende biggen. Ze bin dan ok et bekieken wel weerd, zoas alles hier op disse boerkeri'je.

"Vot Vos!" en daor rammelt de melkwaegen et stienen pattien of. Lammegien zit aachter op 'e waegen mit bongelende bienen. De eigengebreide hopen slobberen een betien. De witte klompen zitten stevig an de flinke voeten. Over de lange grieze jurk, de zeumit stootbaand ofwarkt, dreegt Lammegien een zwatte wollen schölk. Om et heufd en

de schoolders een zwatte gehaakte omslagdoek mit allemaole ballegies om de raand henne. Op et heldere koppien 't witte kaanten mussien, waor et springerige haor mar niet onder blieven wil. Gooitzen hoeft niet achteromme te kieken, hi'j wet wel hoe ze d'r uutzicht en dat is lange niet slecht. Mar zeg dat niet tegen Lammegien, morgens om half vuve. As ze in 't laand binnen,

kommen de beesten al ankuierd, arg op heur gemak, steunend en lui. Heur aosem as wolkies uut de neusgatten in de iele morgenlocht. Et koptouw hangt as een vlechien op 'e neuze; mit et hals-touw wo'n ze vaastbunnen, allemaole op 'e rie-gel. Et jongvee komt d'r omme henne springen, mar wodt deur Lammegien votjacht. "Vot jim!" Dan zetten ze heur te melken tegen et waarme koelief. Et sjing, tsjang klinkt as meziek. De dieren staon geduldig te weerkauwen.

Dan brekt de zunne deur; wat zokrek nog wit was, lost op in glaanzende dauw. Et dampt uut de slo-den, et liekt wel een iele goolden sluier... Hoge stiegt de kleine lurk, zien zuvere wiesien twinkelt over 't laand. In de veerte klinkt et: "Grutto, grutto, grutto..." "Et wodt mooi weer!" wet Gooitzen te vertellen. "Ja, awwe now mar niet stalbunen hoefden, de boer praotte d'r gis-ter van." Gooitzen daenkt: fijn dan kun we de hiele dag tegere warken, mar dat waogt hi'j niet te zeggen. As ze weeromme rieden mit de volle melkbussen, pronkt de boerkeri'je op zien mooist in 't glaanzend zunnelocht. Op 'e dakpannen zit-ten de tjoetterende spraoden, op et doeveplattien koeren de doffers. Florus de kaeter, kuiert heur miauwende integen, hi'j wet et wel, aanst komt zien schottel mit melk...

Een man as Cor

Et wil nog niet zo goed mit Ansje, et iene ogenblik is ze hielendal onremers en 't aandere ogenblik finaal onverschillig, nargens gien aorighied an. Cor is now al meer dan een jaor vot, mar nog piekert ze alle daegen over wat as ze now toch verkeerd daon het, Cor is toch een beste vent, mar vuus te slop. En die Lili het 'm vanzels hielendal in de macht. Dat meensken zo reer kunnen...

Twintig jaor hadden ze 't goed en doe kwam die stadse madam, Lili. Cor het zeker mar een hiel klein betien roggegraot, want Lili hoefde mar te kikken en Cor kwam. Tot Ansje vun dat hi'j dan mar hielendal naor Lili toe gaon mos, in de hope dat hi'j dat toch niet dee. Mar Cor dee 't wel! Doe is d'r in Ansje wat knapt en dat is nog altied kepot. De beide dochters zeggen dat ze gek is om nog langer an him te daenken. Die bin spiekerhad en willen nooit trouwen. Hoogstens tegere wonen, dat is altied te perberen. Dan kun ie makkeliker bi'j mekaander weg, zeggen ze. Krek of d'r dan gieniene mit verdriet achterblijft, daenkt Ansje. Toch is ze op de maegies heur anraoden naor de Mavo gaon, de moedermavo.

"Gao wat doen mam, dan heb ie es wat anders om over te prakkezeren. Heden, die kerel is niet weerd dat ie nog iene menuut an him daenken!" "Kerel," zeden ze en niet "vader". En dat dot Ansje ok zeer. Mar ze hebben toch et grootste geliek van de wereld? Of niet? En zo blijft Ansje mar deurpiekeren. Tot dan vandemorgen zo mar die brief kwam. Hiel gewoon, net of 't niks was ston d'r: "Ansje, ik komme et orgeltien ophaelen, ie speulen toch niet en Lili het de piano vot daon. Now kan ik ok niet speulen en ik kan niet zonder mien meziek..."

Néé, hi'j kan niet zonder meziek, wel zon-

der mi'j, daenkt Ansje. Die Lili, waarveur hi'j heur in de steek leut, het dus de piano votdaon. 't Zal heur beni'jen of ze dan dat oolde orgeltien in huus hebben wil. Dat gaot aanst dezelve gaank, daenkt ze, dat een man as Cor dat niet snapt. Afijn hi'j moet et mar weten. Lili het 'm toch hielendal in de macht. Wat zien die mannen toch in zokke vrouwluden? Van 't heufd tot de voeten is Lili opvarfd! Van top tot ti'jen? Nee, niet allierend van buten, mar ok van binnen. As de vernis d'r of is, blift d'r een keihad wief over, die Cor zien meziek niet iens gunt. Wat gunt ze him wel? Op een keer zag Ansje ze lopen, Cor dreug nog altied dezelve jasse. Dat het heur doe wel een schok geven. Hi'j moet neudiges wat ni'js hebben, hadde ze doe docht... Dat dochte ze, mar ze gong gewoon deur naor de moedermavo, om kennis op te doen. Want Cor was van een aander, van Lili. En now wil hi'j morgen et orgel ophaelen. Ze zal et toch zeggen van die ni'je kleren, of niet..?

"Laot 'm zien eigen boonties doppen, mam!"

Ze heurt et de kiender zeggen. Ansje wet et niet meer en gaot doodmu op bedde. Van slaopen komt d'r niet vule. Ze vragt heurzels mar hieltieden of wat die Lili toch het, dat zi'j Cor niet geven kon. In de loop van aandere daegs stopt d'r een kleine bestelauto veur de deure. Een vremde man stapt uut, zeker de buurman, daenkt Ansje. En dan Cor, een betien veurover, mit et haor dat al aorig gries begint te wodden, totaal versloonsd en in de warre...

God, daenkt ze bedroefd en overstuur, zien prachtige haor...

Cor dot vrolik en remoerig. "Ik hope niet daj' 't al te slim vienen, mar ik kan now ien keer niet zonder meziek!" "Welnee," zegt Ansje, "neem mar mit heur, et oolde ding staot hier toch mar, gien meenske die d'r nog naor ommekikt!" Ze zicht dat Cor alles scharp in him opnemt, as

wil hi'j een beeld beweren van heur kaemer, van heur huus. Zels staot Ansje d'r koold en schienber onbeweugen bi'j. As een keuninginne, flitst et deur Cor zien verbiesterde gedaachten. Dan sjouwen de mannen et orgeltien d'r uut. In de zunne liekt et oolde kassien, waor as ze zo op poetst het en waor ze zokke plezierige herinnerings an het, mar een pover ding. Ze verschoft de bloembak een betien, dan is 't niet zo kael. As ze nog veur et raem staot, zicht ze Cor weeromme kommen. Waoromme now nog? Hi'j moet toch snappen wat dit veur heur betekent...

"Et klietien," ropt hi'j, "Ans, d'r was toch ok altied een klietien bi'j?" "O ja, mar dat heb ik boven opburgen, et orgel bleef toch dichte, ik zal 't even haelen!" En mitien klimt Ansje de trappe op. Boven veegt ze verwoed over heur gezichte. Niet goelen, daenkt ze, nooit goelen, hi'j zal 't niet zien! Ze dot wat poeier op 'e neuze en gaot even op een stoel zitten om bi'j te kommen, dan gaot ze staedig naor beneden... "Zo, ik mos even zuken, mar hier is 't," zegt Ansje effen as ze weer tegenover mekaander staon. Dankikt hi'j heur an, veur 't eerst staon ze oge in oge. Die van heur staon strak en onbeweugen, zienes bewegelik en nogal hulpeloos.

"Ie hebben dit nog borduurd," zegt hi'j dan wat rauw en lacherig. "Ja, doe hadde ik nog tied, now niet meer, ik bin now op de moedermavo! Ik wus ok van niks, ik zal now zien om de schae in te haelen!" "Ie bin zo flink, vule flinker as ikke..." stottert Cor. "Leuter niet vent, maek daj' vot kommen, jow auto staot te waachten!" "Mag ik nog es langes kommen?"

Hoe durft hi'j dat now?

"Ie moe'nd'r niet zo slonterig bi'j lopen en es wat ni'je kleren kopen. Gao ok es wat vaeker naor de kapper!"

"Ansje..?"

"Cor d'r uut en gauw!" Heur stemme is had en ze

moet heur haand keren, die aaien wil deur zien krullen...

Dan gaot de deure dichte. De auto start en ridt vot. Cor durft niet meer aachteromme te kieken, 't is of de blinkende raemen him uutlachen.

Ansje verschoft nogwat an de plaantebak. Ze heurt et de kiender zeggen: "Ie bin gek, mam..!"

Mar wie kent et hatte van een meenske?

Baandige baenen

Wi'j vienen et altied gezellig as oolde Auke es een aovend an komt te praoten. Dan gaon we d'r allemaole goed veur zitten en doen de tillevisie uut. De radio een klein betien an en Auke mar praoten... Hi'j is altied een biester warkzeme kerel west, dus hi'j het een hiele bult te vertellen. Vroeger begonnen as bakkersknechien, mos Auke alle daegen mit de zak op 'e rogge et laand uut om de boeren et brood te brengen.

"Ie begriepen wel," zegt Auke, "dat et zwaor was. Ieder roggengbrood, want dat was 't heufdzakelik, weug wel een dikke pond of achte. En aj' d'r een aende mit vot mossen bekeek ie de klompen hoe langer hoe beter. Temeensen as d'r nog al een stok of wat in zatten en dat was meerstal wel et geval. Dat sjouwen begon mi'j mittertied dan ok daonig te vervelen. Ik wol zo graeg op 'e fiets, man! Mar ja, die fiets mos ik eerst verdiend hebben en dat gong niet zo hadde..."

"Kon ie wel fietsen, Auke?"

"Welnéé man, dat mos ik ok nog leren. Ik kreeg aldereerst een oolde deurtrapper! Now, dat he'k weten. Ik hoepelde mar visaversa deur 't hujlaand, dan vul ik temeensen zaachte as ik ommevul. Mar et gong mittertied toch al as een dartin en mit naeme de baos vun mien fietseri'je mar wonderbaorlik. Dat doe moch ik mit de kōrf op 'e fiets, jimweten wel, zoe'n vierkaant rieten ding. Zo wies as een protter vanzels. Dan fluitte ik de paeden langes. Ik vul nog wel es omme mit dat zwaore moonster, ja, de menningssporenhen... Mar 't was allemaole nog al van dezelfde kleur, dat ik hadde de broden d'r vaeke rap weer in. Gien meenske die 't zag enne... zaand schoert de maege... Laeter bakten wi'j ok kleinder brood, zesponders en vierponders. Dat

wodde wat et gewichte betrof wel wat makkeliker, mar iekregen ok weer meer mit. Doe kwam de keuringsdienst. Meensken doe ston de wereld op 'e kop, doe mos alles zo pietien persies. Doe hul et deegtrappen mit de bienen ok op. Ik daenke dat et zo niet meer moch. Now dat was beslist wel schone, heur, 't kon krek wezen dat de broeksbanen ok mit reurden, mar dat weet ik zo krek ok niet...!"

"Dee ie dat dan niet, Auke?"

"Néé, mien bakker sचेpte et deeg, mar och ie heurden wel verhaelen!"

Wi'j zien dat zo veur oons en moe'n d'r omme lachen, Auke niet. Die reurt es in de koffie, drinkt veurzichtig een klein teugien en gaot zoe'n betien peinzende veerder mit zien verhael.

"Laeter kreeg mien baos een aandere stee, hi'j gong naor een groter plak, mar daor wol ik niet mit henne, och ie wodden dan ok wat op leeftied... Doe wodde d'r veur de vaortbrogge een lanteernopstikker vraogd. En dat kreeg ik doe. Kon 'k nog es buten kieken en een praotien maeken. Een half ure naor zunsondergaank mos de lanteern an en branen laoten tot tien ure persies. Daor mos ik mi'j stipt an holen, want aandere kwammen d'r klachten van mien superieuren. Die hadden ok niet alle begrip veur zoe'n baandige baene. As 't maone was, hoefde de lanteern niet op, dan kon iederiene zo wel zien, mar aandere néé... dan kwam ik nooit veur tien ure op bedde!"

Auke komt weer hielemaole in aktie, hi'j gebaort mit de hanen. "En as ik d'r now nog wat an verdiende," risseneert Auke veerder, "mar et hiele winterseizoen brochte mi'j zes guldentien in de weke op en dan mos ik zels ok nog de pieter-eulie betaelen en de kousies. Et laampegglas was ok veur mien rekinge en d'r knoffelde ok nog al es iene. Ik hebbe d'r nooit zo biester vule mit

verdiend, mar rekenen is nooit mien sterkste kaante west. Zo hier en daor pikte ik d'r nog tussentied wel wat wark bi'j. Mar in de winter mos ik morgens ok mit die lanteern staon, dat tied had ik ok niet zo vule... En die verhipte schoelejongen jachtten mi'j ok nog al es op kosten, dan hadden ze de ledder weer in de vaort gooid en dan kon ik 'm zels een hiel aende veerder weer weg zuken. D'r is mi'j ok es een stien deur de laampe keild, wie dat flikt het weet ik nog nooit. Néé, néé, een vetpot het et nooit west! En 't was aenlik ok nog mar een schieterig lochien. Et bestuur hadde die lanteerns overneumen van ien of aander dörp, doe ze daor gasverlochtinge kregen. Et gong ok al krek as vroeger bi'j oons thuus, as d'r ni'j anschaft wodde veur de groten, kregen de kleinen de ofdaankers. Now heur, ik hadde zoe'n ofdaanker op te stikken, schone te maeken en van pieterom te veurzien. Mar laeter kreeg ik toch een gulden meer, dat het evenzogoed niet al te lange duurd, want now za'k jim es wat vertellen! Bi'j Geert in de winkel heurde ik, dat et bestuur opni'j inschrieven laoten wol en dat Romke d'r ok zin an hadde en die wol wel veur zes gulden. Minne boel docht ik, dat gaot vanzels niet. Ruurtien, mien vrouw, die zee: "Al moet et ok gratis gebeuren Auke jonge, ie bin de lanteernopstikker en anders gieniene." Dus wat dee ik? Ik levere ok een gesleuten briefien inmit zes gulden d'r op, mar wat bleek now? Ik was de ienige, ze hadden mi'j mien gulden weer deur de neuze boord! Et trof ok niks best, want mien ledder was ok nog krek weer stokkend. Ik binniet zo gauw sneu, mar doe wel! En een koolde lieden daor aovens bi'j de lanteern...niet veur te stellen! As Meint en Trien uut aovendpraoten weren, mos ik daor ok nog op waachten. En mar posten, néé zeg now zels, ze konnen toch ok niet bi'j duuster over de brogge. Stel dat Meint wat te diepe in 't glassien ke-

ken hadde, daor kon ik niet op vertrouwen! Ja, 't wodde wel es laete... Mar hoe laete is 't now? Watte? Al tien ure? Dan moet ik neudig naor huus. Aanders staot zuster Anna zels op hoge bienen in de deure en die moet ik toch te vrind holen! Now, goeie heur en bedaankt veur de lekkere koffie!"

"Dag Auke, kom ie gauw es een lopien weer?"

"Bi'j leven en welwezen hope ik van al!"

En dat gaot de oolde man vot, hi'j stapt kiebig de weg langes en wi'j doen nog even de tillevisie an, 't is an 't journaal toe, dan heuren wi'j weer wat ni'js... Mar an Auke vaalt niet te tippen....

Nao bange tied

Et woord van de dokter:
"Ik Verklaor jow gezond!"
Mien dag vul niet meer te bedarven...
Ik smiet in mien bliedens
mit 't diggelgoed rond...
Eerst kwam 't gelok
en doe pas de scharven!

Schaopevleis veur Tine

Feikien het de traonen in de ogen staon, as ze opkikt van de brief die ze krek lezen het. Et is 1944 en nog rondomme oorlog. Och et vaalt bi'j Evert en Feikien nog wel wat toe, ze hebben een bouwgiën waor ze eerpels en korapen op verbouwen. Ok nog wel bonen in de weckflessen en appels en peren liggen ok nog op 'e rekken op 'e zoolder. Mit de brief in de haand be-daenkt Feikien dat et aenlik een groot veurrecht is om in de Stellingwarven te wonen. En opni'j weiden heur ogen over de brief van Tine, heur zuster, die in Hollaand woont. Tine schrift nog wel een betien fleurig en klaegt nargens over, mar tussen de riegels deur begriipt Feikien wel dat et daar ok slecht is. Jansje en Bertha liggen vaeke op bedde, schrift Tine, ze bin niet van de sterksten en zels moet ze al es op pad om wat eten te bescharrelen of wat extra bonnen. Van de oolde kienderwaegen het Jan een karregientimmerd veur achter de fiets an. De fiets mit hadde banen het ze nog, de goeie fiets is vot, vodderd, krek as de auto. Weer kikt Feikien op van de brief en zicht naor heur man.

"Zollen ze niet es een posien uut-van-huus kommen kunnen, Evert?"

"Ja, daar zeg ie wat, mar dat gaot zo mar niet. Die kiender zullen ok wel naor schoele toe moeten en Jan het nog wark, daar kun ie toch zo mar niet uutlopen? En dan nog wat, wat moe'n wi'j ze geven? Et is bi'j oons ok giën vetpot!"

"Zollen wi'j giën schaoep slaachten kunnen?"

"Wi'j hebben ja giën schaoep!"

"Nee, mar ik wol iene kopen bi'j een boer. Mischien kan Bettus oons wel iene verkopen, die het een hiel koppeltien."

"Stel dat hi'j dat wol, hoe wol ie dat dan hier

henne kriegen?"

"Bi'j naachte uut et laand haelen en aachter op 't deeltien alles goed verduustren en dan daor slaachten. As hi'j in stokkies is zal ik d'r mi'j wel mit redden, dan zit hi'j zo in de weckflessen!"

"Wat zeg ie me now van zokke vrouwluden," lacht Evert. "Ja mar ik miene et Evert, wil ie Bettus es vraogen?"

En zo kwam et dat Evert op een pikdonkere naacht in et laand ommeleup om een schaop te pakken te kriegen. Hi'j kon zowat niks zien, de schaopen leken wat vaelige plakken in de veerte. Aachter een bossien ston de fiets mit de grote onhaandige kalverkörf klaor, daor zol 't schaop in, mar zo veer was 't nog lange niet, want al wat mitwarken wol, de schaopen niet. Et wodde al haost lochtig en d'r ree al es een auto de weg langes. Evert kreeg et d'r benauwd van. De schaopen wodden hoe langer hoe wilder en et wodde hoe langer hoe lochtiger. Mittertied hadde Evert een schapien dan toch zo stevig bi'j de wolle, dat hi'j niet meer los kwam. Mar doe mos 't beest in de maande. Evert dri'jde 't schaop op 'e rogge, pakte et bi'j de vier poten, spande al zien krachten in en bonkte et beest in de körf. Mar de fiets vul prompt omme... "Bèèh," zee et schaop, leup d'r weer uut en draefde weer vot. Evert mos even uutpoesten en ok even waachten, want d'r kwammen weer auto's langes. Hi'j heurde ok praoten en lachen. Duutsers... Doodstille zat Evert aachter et bossien. De schaopen weren al lange weer naor 't aandere aende van 't laand draefd, de stomme dieren. Even bedochte hi'j dat et allemaole mar overgaon mos... Mar ja, Tine en de kienderties, as ze now nog es kommen können? Aanders mossen ze heur op ien of aandere maniere wat toeschikken, mar hoe? 't Zol lange niet mitvalen. Buten de Duutsers reden d'r zowat gien auto's meer. Och, now dochte hi'j al an votbrengen en hi'j

hadde et schaop ja nog niet iens en 't leek d'r ok nog niet arg op. Et is weer rustig, dus nog mar es perberen. En ja, disse keer lokte et en nao een hoop geworm en gevraom kreeg Evert et beest een touw om de poten. As hi'j now mar stille was, aandere verreed hi'j him ok nog. Fietzen mit hadde banen mit een kalverkörf waar een levendig schaop in zat, vul ok niet mit. Mar hi'j kwam d'r ten lange laeste toch mit thuis. Buurman Pieter ston al op 'e hoeke van 't huus te waachten mit zien oolde pistol in de haand. Dat oolde pistol hadde Pieter altied nog achter de balke, veur as de knieperd an boord kwam. En now was 't makkelik.

"Heden kerel, ik dochte 't wodt niks," zee Pieter, "mar ie hebben een mooie uutzocht heur!"

"'k Hebbe niks uutzocht," beet Evert kot, "schie 'm now mar gauw dood!" En dat gebeurde in iene kotte knal. Doe hulp Pieter et schaapien rap uut de jasse en kon et slaachten beginnen. Wat was Evert dankber veur Pieter zien hulpe. Pieter zee nooit vule, mar et was te zien dat hi'j zok wark eerder bi'j de haand had hadde. Evert hadde d'r zels ja niks gien aorigheid meer an, mar 't mos wel.

Feikien hadde de kookpot al an en begon te flessewasken. Op 'e dele weren de slaachters drok doende om onder Pieter zien leiding et schaop netties uut te bienen. Et was dag wodden en de burenen weren al an 't melken, doe Feikien mit et eerste vleis an 't braoden gong. Laeter reup d'r al es een buurman overdwas: "Ie bin ok wel riekelik op 'e tied mit de middag Feik, mar et rokt donderse lekker daor bi'j jow. Ik komme aanst ok mar even!" Feikien lachte mar es, et kon wel wat lieden in de buurte, dat wus ze wel. Dat ze veur Tine an de gaank weren dat wus gieniene, dat hoefden ze ok niet te weten. Feikien heur gedaachten warkten nog hadder as heur hanen, hoe mossen ze et now aanst

te plak kriegen? Ze kon niet tegen Tine zeggen: "Hael et mar op," en 't was butendat ok niet te doen, hielemaole uut Hollaand weg. Ja, de meensken kwammen wel disse kaant uut, om bi'j de boeren wat eerpels of rogge te bemaachtigen. Aj' et zaggen...oe... Feikien moet d'r niet an daenken. Die aarme maegere meensken op een schoe en een sloffe vot straampelend mit een gammel karregien. D'r bin bi'j heur ok al es een peer west, die hebben doe mit eten van de brune bonen, mar de meensken lusten mar zoe'n betien, de bonen weren te zwaor. Evert het ze doe nog rogge mit geven en zels het Feikien heur schaopewollen sokken an die vrouw kedo daon. Et meenske trok ze drekt an! Doe het Feikien aenlik pas goed begrepen hoe slim as et was. De meensken hadden de meubels al opstookt in et noodkacheltien, mar op et laeste was alles op en vul d'r niks meer te stoken. Doe raspten ze de peer bloembollen die ze nog hadden, mar rauw. Doe die ok op weren mossen ze d'r op uut, willen of niet. 't Kon niet meer aandere, ze mossen toch leven en hadden honger.

En toch aatten ze mar zoe'n betien van de brune bonen. Ze konnen niet iens meer goed eten... Zol Tine ok..? Nĕĕ, daor wil ze niet an daenken. Tine schreef nog wel aorig fleurig. Of zol ze niet aandere durven? Zol ze bange west hebben dat heur brief deur de bezetters eupen maekt wodde? Mar dat zal toch wel niet gebeuren? Of wel?

Een peer weken laeter ree een vrachtauto mit mooie rietmeubelties, allemaole haandwark uut de Stellingwarven, et pad uut, richting Hollaand. Een fleurig lachende chefeur, die een goed bekkien Duuts weggaf, achter et stuur. Tussen de rieten meubels alderhaande snipsnaoren, ok wel wat kisten en deuzen. "Veur de Wehrmacht" stond d'r mit grote letters op. En de jonge vraachtrieder zwaaide vrindelik alle kaanten uut,

ok naor de Duutsers.

De weckflessen bin allemaole hiel ankommen en et schaopevellegien, dat Evert stevig bewarkt het mit zoolt en aluun, leit vandaege an de dag nog krek zo bi'j Feikien veur 't beddeschut.

Een immigraant

Op een witte waeterlelie
in 't vievertien van oonze tuun,
zit een mooi gestreepte kikker
en zien kleur is gruun en bruun.

Bin misschien de modekleuren
veraanderd in oons kikkerlaand?
Of is dit een butenlaander,
op duust're wieze hier belaad?

Hi'j zit opgewekt te kwaeken,
al heurde hi'j hier jaoren thuus.
Hi'j perbeert de tuun te kraeken,
dan het hi'j een prachtig huus!

't Vievertien dat is zien zwembad,
de lelie is zien zunnestoel;
de gooldvis wil hi'j tot vrindinne,
dat leek votdaolik al zien doel.

Blief mar rustig wonen, kikker,
daor tussen rozen en jasmijn;
mar wodde asjeblieft niet dikker,
want et zwembad is mar klein!

Wi'j bin wies mit immigraanten,
mar wi'j he'm de ruimte niet;
dat is maklik te begriepen,
mar ja...zoe'n kikker snapt dat niet.

Euliekoeken op ooldejaorsaovend

In 't kleine husien an de Breeddiek is de woonkaemer leeg en verlaoten. De knopstoelen staon schots en schieve om de taofel. Die ronde taofel, die zo lekker dri'jen kan, tot wille van de jongen en tot vervelens toe veur moeder. Mar now is d'r gieniene.

Now speult et levend him of in 't kleine keukentien, waor 't zo lekker rokt en moeder tikken utdielen moet an griepgraege vingers. Want ze is an 't euliekoekebakken. De grootste panne die d'r in huus te vienen was, staot now op et pietereuliestel. Een grote stienen schaole d'r naost. De blauwe walm slat uut de panne. Dat is 't juuste moment dat moeder mit twie lepels et beslag uut de schaole schept en veurzichtig in de eulie glieden lat. Et spattert haostniks en drekt gaon de bollegies rond staon enkuj' dekrenten al zien. Vier peer ogen staon bi'j dat smaekelike wonder te kiekken. As moeder al zegt: "Naor de kaemer!" haelt niks uut, et is allemaole vuus te fijn en te lekker. D'r bin dan zo stiekemweg ok al vri'j wat bollegies van de schaole pikt. Mar toch wodt die zaachiesan voller. De eulie raekt ok op en moeder schrabbert et laeste lepeltien beslag uut de schaole. Nog twie bollegies en 't is uut mit de pret. Ja, dat docht ie, mar now begint et krek! In optocht wodt de schaole naor de kaemer dreugen en midden op 'e ronde taofel zet. De pieter-eulielaampe wodt opsteuken en een helder locht zocht now tot in de hoekies. De laampe het moeder van-de-middag krek voldaan en 't glas nog es extra oppoetst. Vader is ok thuuskommen, hi'j rookt zien piepien en bromt: "Now, now, dat staot d'r bi'j!" En dat is ok wel te zien op de kienersnuten. Moeder heur: "Ie bin vroeg, vanaovend,"

wodt deur vader beantwoord mit een: "Och ja, ooldejaorsaovend hen. En ik wodde wel zo kletsnat, dat ik dochte, ik hole d'r mar mit op. Et vaalt ok niet mit om altied in de blubber te staon!"

Moeder schinkt poeiermelk veur de kiender en vader krigt wat starkers in 't glassien. Zels nemt ze niks.

"Meenske, meenske, ik hebbe eten en dronken, heur!" lacht ze. De jongen snappen dat niet, die kun niet zat. Et is gezellig in de kaemer, mit de euliekoekeschaole op 't glimmende taofelzwick, de vrindelijke knopstoelen, de brommende salamander en et schippertien, dat de uren driftig vottikt...

De twie ooldste kiender maggen vanaovend et oolde jaor uutzitten, mar Janna en Koos moe'n op bedde. "Hoogste tied!" zegt moeder, "et is stel jow veur al zowat tien ure!"

Janna struupt gedwee et jurkien over 't heufd, ze is waarm en mu, ze wil wel naor de beddekoetse. Mar Koos? Kuj' begriepen! Dovemaansoren. Die begint op te speulen..! "Ik wil opblieven, krek as Bram en Kobus, ik bin toch al achte..? Ik moet ok altied warken, eerpelschellen en alles doen! En now zeker op bedde? Ik doe 't niet!" "Dat zal jow leerd wodden!" gebödt vader. "Zoe'n gezellige aovend en dan nog niet tevreden? Vooruit... op bedde!"

Mar Kosien, van achte, gript de kachelpook en begint in bliende lelkens in de ronte te slaon! En wat gebeurt d'r now toch? Et wodt inienen stikdonker in de kaemer en 't begint verschrikkelik te stinken. Een vieze pieterelielocht trekt deur de hiele kaemer. Moeder begint te snoken, vader te raozen en te foeteren en Janna krypt diepe onder de dekens. Mar Bram gooit raemen en deuren eupen en Kobus zocht al om de stallanteern. De ravage is groot. Alle overbleven euliekoeken drieven in de pieterelielie. De

prachtige laampe, daor moeder zo wies mit was, ligt an diggels op 'e taofel en op 'e vloer. De stinkende pietereulie drift overal, ok op 'e stoelen!

Die aovendwodt d'r hadde warkt in 't kleine husion an de Breeddiek. Et ni'je jaor is al een mooi aentien op streek, dan bin ze nog drok an 't wark.

Koos leit op bedde, hoe die daor kommen is wet gieniene te vertellen. Doe de eulie opdweild en de diggels opruimd weren, was de locht nog lange niet zuver. Mar scharven brengen toch gelok? En eulie misschien ok wel. We weensken de familie an de Breeddiek een Gelokkig Ni'jjaor, mit een fijne ni'je laampe. En we doen toch de groeten mar an Koos..!

Gaasten

"Kommen ze d'r al an?"

"Néé, nog niet.. o ja, toch, ik zie een peer zwatte stippies achter de bos wegkommen."

"Now, dan za'k et koffiewaeter mar opschinken, Vader, trek ie now even de aandere broek an? Toe now, ze kommen d'r al an..!"

Wi'j kiender staon op 'e uitkiek, want grootvader en grootmoeder kommen te gaaste. Op et pietereuliestel staon de peerties al rood te wodden en et wark is an de kaant. Eindelijk zien we ze dan an kommen stappen, midden over de weg henne. Dat kan ok best, want verkeer is d'r zo-wat niet op 'e Hoeve. As ze op 'e menning binnen, zwaaien de hanen al in de hoogte. En wi'j draeven heur integen..

Moeder staot bi'j de hoek van 't huus.

"Now, now, daor weren jim dan al!"

"Ja heur, we bin vlogge anstapt, we zeggen dan bin we wat op 'e tied, een dag is ok zo omme en 't is nog al een hiele loop van Bovenveengao of." Grootmoeder het et goolden oorierzer mit de floddermusse op, waor heur pientere koppien vrendelik onderweg kikt. Ze dreegt baandschoenen die sluten mit een knopien, zwatte kousen, een zwatte jurk mit plooigies en schuine overslag en ze het et mooie goolden slottien omme. Bi'j grootvader staot de schieve zwatte pette wat hoge op zien prachtige grieze haorbos. Hi'j is ok in 't zwat, mar hi'j het et witte frontien veur, mit de platte strik. De schoenen bin zwat, instappers, mit op 'e kaanten illestiek. Ze bin d'r, wat een feest!

"En wat hebben jim de straoties mooi schrobberd. En wat is de pompe glad schoerd, now, now, et staot d'r bi'j heur," zegt grootmoeder glunder. "Ja, mar we hebben ok gaasten..!"

En grootvader zweert bi'j de laoge grös die va-

der op 't laand staon het. Vader is d'r ok blie-
de mit, as 't zo deurgaot hujjen we vroeg van 't
jaor. Grootmoeder het een koeke veur moeder mit-
neumen. "O, mar dat hadde toch niet hoeft?"

Veur oons pepermenties en een hiel mooi fles-
sien mit roekersgoed. Wi'j bin d'r slim wies
mit en wrieven et flessien op mit oonze zun-
dagse schölken. As d'r koffie dronken wodt, wodt
d'r zo drok praot en argeweerd, dat 't krek is
of ze 't grootste verscheel hebben. Dat is niet
zo, ze willen allienig allemaole zo vule mogelijk
vertellen. Want et is waor, eendag is mar kot...

Onder dezelve zonne

De zwatte bromvliege lat 'm mit een treiterend gejeuzel daele ploffen. 't Geft een doffe tik op 'e veensterbaank. Een klein baentien zonne koekeloert ni'jsgierig tussen de gerdiene, mar in 't donkere hoekien bi'j de kaaste, waorde mooie jurk klaorhangt, kan hi'j nog niet kommen. Die is aandere wel weerd om zien te woden, want et is gien gewone jurk, mar een beeldig bruidsjeponnegien van crême ziede mit een ragfiene sluier. An de zeum hangen drie schitterende theerozen. Op 'e kaaste staot een deusien en daorin liggen d'r nog drie van zokken. Die moe'n aanst et donkere koppien sieren van Loeloe, die vandaege trouwen zal. Mar daer het Loeloe nog gien weet van, die verkeert nog veer in droomlaand. De brommer is 't glad tegen 't zin en hi'j zoemt: "Loeloe, weet ie niet wat dag as 't vandaege is?" En pats, daor vaalt hi'j op Loeloe heur neuze. 't Maegien wodt wakker mit een hoop gezucht en gesteun en slat naor de vliege. Ze wil heur weer omedri'jen en slaopen, mar et is mal, et is krek of d'r wat appats is vandaege. Dan vligt ze mit een galp overaende, hoera, vandaege komt Thijs. Thijs mit zien weerbaastige krullen en zien lachende snuut. Thijs, die Loeloe zo onder de aarm nemt en heur daele zet, waor hi'j heur hebben wil. Aanst in de witte trouwauto naor 't gemientehuus, dan feest mit een hieleboel gaasten, mar ok mit tante Soelima.

Tante Soelima is al een wekien bi'j moeder. Ze is overkommen uut 't oolde Java, waor Loeloe geboren is en waor vader begreven leit. Tante het niet zovule te vertellen. "'t Is niet alles goold wat d'r blinkt, Loeloe," zegt tante dan, as Loeloe een hoop vraogen het over heur geboor-

telaand. 't Is ok al zo lange leden, dat ze hier henne kommen is mit moeder en breurtien Haans. Vot mit de droevige gedaachten. Thijs komt en wodt heur man. Vanaovend, nao de brulloft gaon ze vot, waarhenne? Misschien mit 't schippien naor Arcadië? Heurt ze moeder zingen? Ja heur! "Wat de toekomst brengen moge, mij geleid des Heren Hand!" Die moeder toch... Loeloe strikt es veurzichtig over de mooie jurk. Moeder hadde geliek, crême, dat is de kleur die Loeloe et beste staot. Ze kikt nog es in de spiegel en kniest tegen et mooie donkere koppien. Mit de brune ogen en de gleensterende witte tanen. Ze nikt nog es tegen heur zels, dan verdwient ze in de badkaemer.

In de aandere kaemer het moeder de raemen los gooid en de zonne d'r in laoten, 't is dezelve zonne as op Java. Misschien dat ze nog es weer-omme gaot naor 't laand van heur man. Waoromme niet? Haans is flink, die vint zien weg wel en Loeloe het now Thijs. Ze is wel bliede mit Thijs, hi'j is flink, goed in zien wark en is wies mit Loeloe. 't Is niet zo makkelijk as vrouw allienig. Zo staot ze nog even in gedaachten. Loeloe heur trouwdag. Ze hoopt dat et goed gaot. Die kien-dernemen alles zo makkelijk, zo vanzelssprekend, mooie auto's versierd mit rozen, wat een vershil, disse trouwstoet aanstoons en heur eigen, een dikke vuventwintig jaor leden...

Lopende en springende van stien op stien over de kali. Ze was evenzogoed bliede west en vaaste in de overtuging, dat et gelok lange duren zol. Ze trouwde omme mit Wongso! Ze zicht heur zels weer, op 'e galleri'je van heur huus op Java en legt de laeste haand an heur chantoeng trouwpakkien. Ze hadde et zels maekt en was d'r wies op. Doe kwam Wongso, heur tengere bruidegom, charmant en innemend. Veurzichtig legde hi'j zien donkere heufd in heur schoot.

"Kan 't zo Greetje, of moet ik nog een hoed ko-

pen?"

"Ja Wongso, een hoed heurt d'r toch wel bi'j, now? Moet ik jow pak ok oppassen?"

"Aj' 't doen willen Greet, dan wor ik wat netties, hen?"

Zo gongen ze dan lopende henne te trouwen. 't Was een kuier van een peer ure. Vader en moeder konnen niet mit, daor weren ze te oold veur. Een peer bekenden van heurzels, Wongso zien zuster Soelima en een stokmennig vrenden van heur allebeide, dat was de hiele trouwstoet. Smalle kampongpatties om de barg henne en ze mossen op blote bienen over de revier. Gretha zicht et nog as de dag van gister, ze was bange west veur dat schoemende waeterdat over de stienen spoelde, ze hul heur heufd mar wat verburgen in Wongso zien kroeshaor. Soelima de kreerze Javaanse, huppelde mar van stien op stien en plaogde: "Nederlaand is toch een waeterlaand?" "Ja, mar et is zo aandere, hen?"

Wat mos ze zeggen, ze begrepen d'r toch niks van.

Now is Soelima overkommen veur de trouweri'je van Loeloe. Wat is ze daor toch bliede van! As Wongso dit nog es beleven mocht hadde. Wat zol hi'j wies west hebben op Loeloe en op zien blonde schoonzeune. Wat wus hi'j vule van discriminaosie? Ze weren allemaole meensken onder dezelve zonne. Zien familie warkte op een sukerplantage, ze hadden niet zo vule neudig. En ze vunnen Wongso mar een betien gek mit zien Nederlaanse vrouw. En misschien was hi'j dat ok wel. Zien gezondheid was niet al te stark. Zi'j, Gretha, mos altied veurop, veur him en de kieder. Wat was hi'j bliede west doe Loeloe kwam en laeter nog Haans. Drie kotte jaoren weren ze gelokkig west, doe mos ze him ofstaon, Wongso, heur grootste en liefste zorgenkiend... Al gauw naotied raekten vader en moeder weg. Ze hoefden

gelukkig niet meer te beleven, dat ze uutwezen wodden. Gretha vertrok mit heur beide kleinties uut 't laand dat heur zo lief wodden was en waor ze zovule achterlaoten mos.

In Nederland kon ze drekt an de slag as huusni'jster. Ze verdiende niet al te vule, mar redde heur toch mit de kiender. Loeloe was zes en Haans viere. Ze zag Loeloe opgruuien tot Wongso's evenbeeld en Haans leek op vader. Wattede? Haans liekt nog op vader. Hi'j is omme krek zo, dot ok krek zo, allienig de ogen herinneren heur an Wongso.

Heden wat staot ze hier now toch te dromen. Wongso zol niet aandere wild hebben, dan dat ze vandaege bliede is en feest viert mit Loeloe. En mitien is ze al weer an 't zingen; wat de toekomst brengen moge... Ze heurt Loeloe heur geklaeter in de badkaemer, gaot in de ochtendjasse naor beneden, om vast koffie te zetten, broties te smeren en d'r bin ok al bloemen kommen, die moe'n ok in 't waeter zet wodden. Strakies kommen de gaasten, femilie en goeie kunde, allemaole blaanke gezichten, die hier eigen binnen, mar dan is d'r ok tante Soelima die hie maole uut Indië komt.

Even laeter zit Loeloe op een punte van de keukentaofel, drok in dispuut mit Haans, die beweert dat hi'j veur giengould dat blauwe pak antrekt. Hi'j gaot in de spiekerbroek en aandere blift hi'j wel thuis, punt uut. Mar dan gaot de keukendeure eupen en daor staot tante Soelima... Loeloe is d'r stille van en Haans zien mond blift eupen staon.

Wat is tante mooi in de witte kabaja, mit de ingewikkelde borduursels en de mooie grote spelde. De elegante sarong die heur smalle heupen omsluit is zwat mit rood en zulver. De zwaore haorrolle wodt bi'jmekaander hullen deur de ebbenhoolten kamme, die bezi'jd is mit diamanties. Veurnaem

en deftig is tante Soelima...

Haans zien gezichte is nog ien en al bewondering. Dan staot hi'j op, stikt zien tonge uut tegen Loeloe en besluit toch mar et blauwe pak an te trekken. D'r wodt beld en et maegien dat Loeloe in de jurk en mit heur haor helpen zal, staot in de deure. Loeloe pikt nog een beschutien en draeft henne om heur d'r in te laoten.

"Fijn, daj' zo vroeg binnen Jet, dan kun we makkelik klaor!"

En drok praotende wippen de maegies naor boven. Gretha schinkt thee in veur tante en heur zels. 'Fijn Soelima, daj' kwammen!" Tante Soelima nikt hattelik, mar dan staot ze mitien op en ropt: "Gretha, naor boven en gauw de mooie jurk an! Aanst komt et volk en dan zit ie hier nog in de ochtendjasse!"

Lachende gaot Gretha dan ok naor boven en tante ruumt de taofel of. Strakkies trouwt Loeloe, een Hollaans kiend, mar Wongso zien dochter.

Koninkriek

Mien tuun dat is mien koninkriek,
ik bin daor koningin...
Mar mien gebied zit stikvol tuug,
daor zit ik midden in!

Ik warke en ik ottere
de hiele dag al an!
Dat onkruid zal mi'j niet de baos...
Mar 'k blieve an de gang.

As ik mien tuun es vergeliek
mit 't wereldriek rondom',
dan was ik niet graeg koningin...
Ik kwam in 't ontuug om'!

Now is mien tuun een koninkriek
die zels zien grondwet stelt...
waor naost d' oranje afrikaan
ok 't bosvioeltien telt...

Ik harke en ik schoffele
in 't gruun en 't rood wit blauw,
Ik vule mi'j een koningin
al bin 'k mar schoppenvrouw...

Rozen veur Tonnie

Lieneke perbeert nog wat nao te kiekken, mar de letters daansen heur veur de ogen, zo kan ze toch gien examen doen? Heur heufd zit hielen-dal verstopt, ze wet niks, ze kan ok niks en de wereld is iene grote rotzooi..!

Iene naeme zeurt heur hieltieden deur de kop, iene naeme...Tonnie! Waoromme, oe waoromme is Tonnie dood? Tonnie, et liefste, et aorigste kammeraadske, pas vierentwintig jaor, dat kan toch niet? Kan zi'j, Lieneke, dan mar rustig e-examen doen, as Tonnie d'r niet meer is? Dat is toch zeker een benauwde droom?

Mar dan gaot heur oge opni'j naor de schostien-maantel, waor een witte enveloppe heur uitdaegend angrijnst... Peter schreef: Tonnie is dood, anreden deur een auto! Ze bleef op 'e straote liggen, zomar, as een dooie voegel. Et hadde een peer seconden duurd, eer d'r iene kwam, et leken wel uren. De jonge dokter, die d'r toch aorig gauwas, hadde ontredderd mit zien heufd schudded. "Ze is dood, we kun niks meer doen." De automobilist, die de anrieding veroorzaekt hadde, was deurreden. Gieniene wet percies hoe 't gaon is, gieniene het et autonommer opschreven.

Lieneke lest iederkeer weer opni'j et sobere relaos... Totdat d'r wat losbrekt in heur verstopte heufd. Ze vaalt mit een smak op 'e vloer en smit de vreselikste schelwoorden tegen de muren van de lege kaemer... lamstraolen, beesten, moordeners.. kun jim wel? Tonnie, oe lieve Tonnie, hoe moe'n wi'j now veerder? Lieneke goelt mit lange gieren. Nao een posien nemt ze een teblettien in, om wat rustiger te wodden. Ze trekt de kleren uut, nemt een waarme douche en kropt trillende onder de de-kens.

Morgen examen...psychiatrie... de waanzin...

Et is veurjaor en in zaal viere van de psychiatrische inrichting, wedden tulpen en tiedelozen wie of wel de mooiste is in heur heldere braandschone vazen. D'r bin niet vule meensken op 'e zaal, de meersten bin naor arbeidstherapie, of bin an de kuier mit et mooie weer. De koffie wodt ronddiel, koffie mit koeke, want d'r is d'r al weer iene jaorig. Et getinkel van koppies en lepelties gef wat feesteliks, toch blijft d'r altied de ietwat gelaeden sfeer. Zuster Lieneke veegt heur et haor van et veurheufd, ze is zo waarm van 't haosten en wil ok graeg even rustig koffie drinken. De droevige tied van Tonnie heur overliden ligt now al weer twee jaor aachter heur. Ze is nog deur et examen kommen, al snapt ze zels niet hoe, van Tonnie heur te hof brengen zullen heur de zee van bloemen en de zingende merel altied bi'j blieven. Die merel die op een naoburig zarkien zien ofscheidslid zong.

Lieneke overweegt bi'j heur zels wat as ze vande-middag es doen zal as ze vri'j is, tennissen gaon of es bi'j Tonnie heur moeder kieken? Tonnie heur moeder leeft wat teroggetrokken nao de dood van heur dochter, mar ze is altied slim bliede as Lieneke es ankomt. En Lieneke het een bult bewondering veur de kleine dappere vrouw, die hielemaole allienig staot en die wel verdriet, mar gien verbittering kent.

De heufdzuster komt in de deure en winkt naor Lieneke. "Zeg, we hebben een opnaeme, een nog jonge man, et liekt me toe, dat hi'j op jow zaal thuisheurt, die man is slim depressief. Willen jow daorveur zorgen?" Lieneke stapt haostig naor de hal, waar as een jonge kerel inmeakaander deuken op 'e baank zit.

"Dag meneer, ik bin zuster Lieneke, gao mar mit mi'j mit. Waacht, we zullen jow eerst even van al die jassen en tassen verlossen."

En dan tegen een maegien dat net langes komt: "Zeg Stien, zollen jow dit even votbrengen willen?"

En is d'r een bedde in odder op kaemer viere?"
As 't maegien vot is vervolgt Lieneke: "Gaon jow even mit naor et kantoortien? Ja, jow moe'n wel een peer dingen hier inleveren, mar maek jow mar niet ongerust, jow kriegen alles weeromme aj' weer naor huus gaon. En hoe is jow naeme?"
Somber steert de man in Lieneke heur heldere ogen, mar hi'j dot d'r et zwiegen mar toe.

"Heur es meneer, as jow willen dat we jow helpen, moej' wel mitwarken heur. Jow kun toch praoten? Stel dat wi'j allemaole stommegien speulden?"
"Menno," zegt hi'j dan mit zaachte verlegen stemme. "Hoe meer as Menno? Waor wonen jow? Bin jow ienigst kiend? Welke opleidinge hebben jow had? Waor weren jow op schoele? Bi'j vaeke ziek west?"
Veur Menno Reinders lieken al disse vraogen een regelrechte bedreiging in te holen. Bi'j de vraoge: "Willen jow ok koffie?" schrikt hi'j op. Ja, hi'j wil wel koffie. En slaopen, niet praoten of daenken, alliend mar slaopen. Die avond leit Menno in 't witte ziekenhuusbedde, mar slaopen kan hi'j niet.

D'r verstrieken inkelde weken zonder vule mitwarking van Menno zien kaante. Mar zaachiesan gaot et toch wat beter. Van meneer Simons, de psychiater, heurt Lieneke dat disse jonge een zwatte bladziende in zien leven het, waor muulik over te praoten vaalt, omdat Menno d'r zels niks uut wies wodden kan. Dan op een morgen, as Lieneke de koffie anrekt, fluustert Menno: "Ik gelove dat ze op jow liekt..!"

"Wie?" vragt ze lachende, "heb ie een maegien, Menno?"

"Nnnéé... mar ze liekt op jow. Ze zeggen dat ze dood is, mar dat is niet zo. Ik hebbe heur niet doodreden, ze bleef allienig mar liggen. De meensken zeggen mar wat, ze durven zels ok niet te kienken..!" En onthutst is Menno stille.

"Waor was et Menno?"

"Ik weet et niet, ik gelove op 'e klinkerstraote,

vlak bi'j Berkhorst, ja, daar was et, dat weet ik wel, ze leek op jow."

"Hoe lange is dat leden?"

"Oe, al hiel lange, dat weet ik niet meer!"

Hi'j zit mit zien heufd te schudden, as zit hi'j in diepe gedaachten.

"Gao mar mit broeder André te zwemmen, Menno, et waeter is lekker en zwemmen kuj' toch zo goed?" As Menno vot is, blift Lieneke in bange gedaachten. Wanneer? En op 'e hoeke van de Klinkerstraote? En dan in Berkhorst? Wat gebeurt hier? Waor is ze mit an de gaank? Wet ze dit zeker? En kan ze dit wel an? Is dit de moordener van Tonnie? Disse verlegen en ontredderde jonge?

Et gaot hieltieden beter mit Menno Reinders, hi'j snapt now dat hi'j inderdaod de oorzaeke is van Tonnieheur dood. Hi'j begriipt ok dat hi'j disse jaoren in grote angst leefd het, een angst die hi'j hieltied mar wegstopte, zodat hi'j miende hielemaole gien schuld te hebben. Hi'j heurde wel es meensken praoten, mar et gong bi'j him langes, hi'j wus ok niet hoe dat daar doe gaon was. Menno wus niks, nargens van. Et wodde zo slim dat Menno in de inrichting belaaende...

Mar now komt d'r toch veraandering. Menno krigt meer belangstelling veur de dingen om him henne en opeen keer vragt hi'j hiel schochter an Lieneke, of ze die Tonnie dan ok kend het.

"Et was mien liefste vrindinne," antwoordt ze stille.

En ze vint et onregelik om disse jonge goelen te zien.

"Het ze nog oolders?" vragt hi'j dan.

"Ja, een moeder..!"

"En die wet niet dat ik..."

"Nee, dat wet ze niet..."

"Zolik dan mien excuses anbieten kunnen, of zol ze mi'j niet zien willen?"

"Ik zal et heur vraogen, Menno."

"En willen jow dan mit mi'j gaon, of moet ik allienig?"

"Néé Menno, dan gao 'k mit..!"

Een weke laeter kuieren drie meensken naor 't karkhof in Berkhorst. De ooldere en de jonge vrouw lopen aarm in aarm, de wat verlegen man dreegt een enorme bos witte rozen...

Uut grootvaders tied

Folkert en Sjoertien woonden om 1900 henne in de omstreken van De Hoeve. Ze weren mit hadde warken wat tegen de wal opklauwsterd en ze hadden now zeuven koenen, wat jonkvee, drie varkens en wat kiepen en knienen. Schaopen wol niet goed, die wodden altied in de kotste keren gallig. Dat naor de begrippen van die tied was Folkert een aorig goeie boer. Mar d'r weren daor, krek as overal vanzels, ok vri'j wat aarme luzebossen. Kiender hadden Folkert en Sjoertien ok, twie, een jonge en een maegien, Jan en Stiene, negen en tien jaor oold. Jan en Stiene sprongen ok niet om de bulten, om de di'jvel niet, die mossen heur pat ok inbrengen in de huushooldpottemenee. Naor schoele gongen ze alliend in de winter, as et pad temeensen een betien begaonber was. Zoemers mossen ze eerpelwieden, koehuden, knienevoer zuken en zorgen dat de biggen in de loop bleven. Ze hadden ok wel es een protte wille heur, veural as bi'jveurbeeld de biggen en de knienen toegelieke op 'e reize weren. Zo raekte d'r vanzels ok wel es een knien vot, mar dat was 't slimste niet, ze vunnen ok wel es iene weer. Mar de biggen niet, die mossen allemaole altied weer in de varkenloop brocht wodden. Aovens was 't machtig gezellig in de kaemer, lege onder de balken. As 't wat hadde wi'jde, knarpte en knisterde 't op 't zooldertien en dan was 't krek as daor ok een huusholing mit kiender woonde. Mar dat was niet zo, hoogstens een koppeltien katten. In de heerdstee braande een klein turfvuurtien, de zwatrookte ketel hong d'r boven en zong zien hoogste lied. Om 'e taofel zatten Sjoertien en de kiender op 'e knopstoelen. In de grote rieten pakestoel zat Folkert dan een uurtien te pieperoken. Sjoertien las wel es wat veur uut de kraante. Ze hadde dan de brille op et

puntien van de neuze en de kraante hul ze vlak naost de grune eulielaampe. Folkert luusterde, die kon niet lezen of schrieven. Jan zat van een stok hoolt poppies te snieden, wat 'm aorig ofgong en Stiene mos beslist heur tien naoties breiden. Zo zitten ze op een wienderige aovend weer rustig bi'jmekere, as ze buten inienend een vremd geluud heuren. 't Is krek as piept d'r een kroje... En even laeter gaot et van bonk...bonk... Alle viere kieken ze mekeer an...wat is dat now om huus te spoeken?

"Niks je," zegt Vader Folkert, "gewoon een peer katten!" "Now, mar dat gepiep dan? 't Heurde krek as een kroje..."

"Ei néé je," bromt Folkert, "wie is d'r now zo laete nog butendeure en dan nog wel mit een kroje! 't Zullen misschien wel muddejaegers wezen... die gaon de kaant van de Wetering wel op."

Stiene breidet weer veerder, de oren wied eupen! "Heur Va... daor heur ik et weer...heur...!" "Now, dan za'k wel henne te kieken, eerder bi'jm toch niet rustig."

Folkert zocht de kiele op, trekt de klompen an, pakt de kuierstok uut de hoeke en stottelt in 't halfduuster buten deure. As hi'j een betien an 't donkerwend is, kuiert hi'j et pattien naost huus langes, naor de hof toe. Daor staot hi'j een posient te luusteren. En ja... now heurt hi'j et deliker...bonk...bonk...rrrt...rrrt...!

Mar dat is bi'j de eerpelgatten, daenkt Folkert. Verroest, wie zit me daor bi'j de eerpels...! Mit een peer grote stappen is hi'j bi'j de eerpelkoele... Daor is een maegerachtige man drok doende een kroje vol te scheppen.

"Ofblijeven!" raost Folkert, "Wat zuwwe now hebben?!" En mit gript hi'j de man in de kraege van zien bonkerd. Mit zien sterke knoesten dri'jt hi'j de kerel in ien keer omme. Mar dan is 't 'm al krigt hi'j een klap veur de kop...!

"Bin ie dat Aoldert... alle meensken, maot...bin

ie dat?!"

"Ja... Folkert... ja... et is zo bedroefd... wi'j hebben niks meer jong," snokt Aoldert, "en now docht ik... och et is hielemaole verkeerd vanzels..., mar ja..."

"Stao daorniet te janken en te snotteren, vertel 't now mar!"

Aoldert is een klein betien bekommen as hi'j zien verhael dot...

Een daelder in de weke van de aarmmeester... dat is krek genoeg veur wat branige en een peer klompen veur de kiender. Hi'j het al in gien werken wark en now is de vrouw ok nog ziek wodden. Eten is d'r niet in huus, gien krummel...

"Aoldert now moej' goed luusteren, ie gooien die eerpels weer in de koele en ie gaon naor huus! Morgen kom ik bi'j jim mit eerpels. Ie hoeven niet te betaelen. Ik bin bliede da'k je hier over 't mad kommen bin, want ik wil niet hebben, dat Aoldert en Meri'jgien steulen eerpels eten. Ik wete grif dat ze jim ok niet lekker smaekt hadden...!"

"Nee Folkert...néé... dat hoeft niet... dat.."

"Stille... naor huus gaon... morgen kom ik bi'j jim..!"

As Folkert weer in huus komt, gaot hi'j rustig zitten. "Wat was 't, Va?"

"Ik hebbe niks zien heur, 't zullen wel katten west hebben. Mar moe'n jim nog niet op bedde?" Ere daegs vienen Jan en Stiene et wel wat vremd, as Va een peer zakken eerpels op 'e waegen zet en ok een poede mit rogge. Moe gaot op 'e zoolder, naor de wieme. Ze komt weeromme mit twee wosten en een stokkien rookspek. Een kladde vol zute appelties wodt ok in een tasse pakt en uut de taofellae grabbelt ze nog een haandvol aepeuten. D'r liggen ok al een peer korapen op 'e waegen.

"Waor gaoj' henne, Va?"

Mar de waegen ridt al en Moe wet et ok niet. Va

zal aanst wel weer kommen. Jan en Stiene bin et al geweer wodden, mar dat was wel twintig jaor laeter. D'r is nooit gien praot van west.

Haast

De Haast is in de bos
en hi'j varft alles op,
de bomen, de toeken,
de blatties...

En is hi'j haost klaor
en nog 't bladgoold niet op,
bestrikt hi'j de laenen
en patties...

Et is nog mar krek,
dat de Zoemer hier zat,
te speulen mit hoed
en bikini...

Mar Haast zee, 't is tied,
dus haost jow mar wat,
ik heb zo mien eigen
opinie...

Now is de hiele bos
mit et vlammente rood
en gooldbrune kleuren
bezet...

En komt aanst de zonne,
dan zien we pas goed,
de riekdom van Haast
zien palet...

Campingperikelen

Vekaansie holen is wat aandere doen as daj' gewoon binnen te doen, vint Pieter. Hi'j het vandaeg de kantoor-krokke ommeruuld veur de plaktaofel. Hi'j is allienig an de gaank mit een bult wille. Pieter liekt een fleurige doe et zelve in zien blauwe overal vol vegen en plakken. Fluitende klautert hi'j mit zien behangien et trappien op, drokt et pepier tegen de mure en bekikt tevreden et risseltaot. De koffie, waor as hi'j op kantoor altied naor uutkeek, staot now koold te wodden op 'e veensterbaank. Wel wat sneu veur buurvrouw, die him van een bakkien troost veurzien hadde. Pieter kladdert al weer een baene vol stiesel. Mit iene voete haelt hi'j de trappe naor him toe en hup, gaot et weer in de hoogte. De iene baene komt keurig naost de aandere, krek op et bloempien. Mit plakkerige hanen drinkt hi'j de koffiekop leeg.

Et weer is aorig goed, lekker veur Ria, die mit de twee kiender naor de camping is. Gister is ze votgaon. De twieling toogde dapper mit de koffer. Ze bin naor dezelve camping waor as ze mit Pinkster ok henne west weren. Et was een mooi plakkien bezieden een revier, waor et lekker rustig was. Hier konnen de kiender nog bloemplokken en kraansen vlechten, zonder dat d'r iene last van hadde. Een klein slotien om de camping henne zat volgruud mit rooie statten en gele varkenbloempies. Achter et slotien een hege van stobben die hielemaole overgruud weren mit witte en roze hempies. D'r weren ok pinksterbloemen, vergeetmenieten en vanzels ok volop peerdebloemen. Ze hadden drekt zegd: "Hier gaon we henne." 't Was Ria eerst niet naor 't zin west dat Pieter niet mit gong en intied de kaemer opvarven en behangen wol. Pieter hadde de mouwen

opstruupt en alle bezwaoren van de taofel veegd. Gao mar gerust vot heur, 't is veur mi'j makkelik as de kiender niet in de wege lopen. Hi'j kreeg geliek en dus hadde hi'j Ria, Tonnie en Jan vrolik uitwuid. Mar 't is mar goed dat Pieter niet wet wat Ria allemaole beleeft. Naost Ria staot et tentien van een peer jonge knaopies van een' jaor of dattien, veertien. Die bin now an ien stok deur doende om een aander et leven zoer te maeken. Now is de twieling ok niet al te braof, mar dit slat alles mit stokken. As die jongen in de tente binnen, vechten ze of ze maeken heiselik kebaol. As ze vot binnen is 't mar weer ofwaachten wat of ze now weer uutprakkezeerd hebben. Op een morgen kommen ze bi'j Ria anzetten mit een zak mit proemen. "As-jeblieft, die bin veur Tonnie en Jan," giechelen ze.

Ria vertrouwt et niet arg en wil de poede niet eupenmaeken. Mar de jongen zeggen dat de proemen zo klefferig wodden in die poede. Dat is toch zunde, daorveur bin ze niet plokt. Dat vint de twieling ok en dot gezwind de poede los. Mar o wee, wat gebeurt d'r now? De hiele tente is inienend stikvol springende kikkerties, ze wippen op 'e taofel en springen in de koppies. Iene zit al in de sukerpot en een aandere zwemt al in de panne mit melk. De malle jongen bin d'r uutnaaid en Tonnie en Jan stikken van 't lachen. Mar Ria is in alle staoten en durft die glibberdingen ok niet te pakken. In vliegende vaort poot ze alles butendeure en schrobbert et grondzeil of. De melkpanne keert ze omme boven de sloot en de sukerpot een aende veerder onder de bomen. Dan hebben de sprokkels ok nog wat, daenkt ze gremietig. De kikkerties kiezen 't grune grös veur et verblief in de tente, dus ze bin gauw weer vot. Ria zet pruttelend de boel weer in huus en kommedeert: "Veuruut, eten..!" Een aandere keer hadden de buurjongen de tente

in de braand. Aanderen kommen al andraeven mit schoemblussers en emmers mit waeter. Zo is dat ok al gauw weer an de kaant, mar de twieling wil ok wel es een vuurtien stoken. Dat ontdekt Ria evenzogoed en dan wo'n ze mit een beste klap op 'e billen op bedde sturd.

Hè,hè, allienig mit de kiender kamperen vaalt ok niet mit, ie moe'n overal op rekenen, dat ziej' now mar weer.

Wat is Ria bliede as de buurjongen oprassen mit heur halfverbraande tente. Now is 't weer lekker rustig. De kiender vermaeken heur mit slotien springen, d'r krigt wel es iene een nat potien, mar dat is niet zo slim. Ze zuken uutbluuide peerdebloemen en blaazen in de ragfiene ballongies, dat et zaod votwi'jd in de wiend. En ze vlechten grote kraansen van vergeetmenieten, die prachtig ofstikken tegen heur brune koppies. Aovens bin ze goed mu en slaopen naachs as blokken. Op een morgen as de twieling mit de balle speult en Ria wat lui in de stoel leit te soezen, wodt ze opschrikt deur geloop en gedraef van de meensken van de camping. Ria heur eerste gedaachte is an de kiender, mar die bin rustig an 't speulen. Mar dan wist Jan naor de revier: "Mamma, wat is daor?" En uut alle tenten kommen de meensken an en draeven naor et waeter. "D'r drift een kiend," wodt d'r reupen.

"D'r drift een kiend midden in de revier, ooo, ooo!" "Et zinkt al, nêé kiek now komt hi'j weer boven!" ropt een grote jonge. Ria draeft ok al henne. As ze dichterbi'j kommen is, zicht ze et kleine koppien in de snelle stroom. De jonge trekt de jasse uut en ploont in 't kolkende waeter. Hi'j ploegt d'r tegen op, mar voddert haost niet. De meensken staon an de kaant te kieken en te wiezen. De iene zegt dit en de andere raost dat. Et kiend blijft now zowat op 't zelde plak, daenkelik vaaste haakt an riet en rusken. Die jonge haelt et niet, daenkt Ria, hi'j haelt et nooit!

Ze bedaeht heur niet meer; ze bit de kiender toe om te blieven waor ze binnen. Ze schopt de schoenen uut, klimt over 't stiekeldraad, schramt heur ok nog, mar ze vuult d'r niks van. Ze lopt wat ze lopen kan, d'r kommen ok meensken achter heur an. Ze komt veur een ziedtakkien van de revier, bedaeht heur niet, zwemt d'r overhenne en draeft weer veerder, kletsdeurnat! Ze ploetert deur de stiekels henne, ze bloedet overal, heur jurkis al kepot, mar Ria is vaaste besleuten om et kiend te redden. Allieend de gedaachte daor an gef heur vleugels. Ze haelt in, komt op gelieke hoogte mit et kiend en ploempt in de revier. Ze ligt dwas in de stroom, die heur wegslaon wil, mar Ria, crawlt d'r dapper tegen an. Ze het mar iene gedaachte: God, laot me op 'e tied kommen. Dan heurt ze inienend roepen: "Ik hebbe him!" Et is de jonge man, die zwemmende bi'j 't kiend kommen is. Mit een forse bienslag, de beide hanen om et spierwitte kienderkoppien, zwemt hi'j op 'e rogge naor de kaant. Ria zwemt ok weeromme naor de wal. Et sloppe joongien bliekt nog flink zwaor te wezen. Ria klimt op 'e kaante, trekt et kiend an de aarm naor boven, de man in 't waeter steunt et joongien zodat et niet bezeerd wodt an de stienderige wal. Dan bin d'r inienen een hieleboel meensken, die allemaole vertellen hoe as 't now moet. De jonge man blijft liggen, hi'j is doodmu. Ria perbeert nog mondbeaodeming, mar dan

is d'r een aandere die dat van heur overneemt. Ze daenkt nog: oe, laot et niet veur niks wezen. Mar dan vuult ze een starre koolde deur al heur leden trekken. Heur aarms en bienen wo'n loodzwaor, ze heurt nog iene roepen om dekens, dan zakt Ria weg in een golvende mist...

Ze kikt dan ok hiel verwonderd as mannen heur uut een boot dregen. Wat is dit toch veur mals? Waoromme is ze zo gluuierig en nat? O, ja, de twieling! Mar de twieling staot wat bedeesd en verlegen veur de tente te kieken. Dan wet ze et in ienen weer, et kiend, ze hebben een kiend uut et waeter haeld!

"Hi'j leit al in 't ziekenhuus mevrouw, hi'j moet et een hiel aende haelen, mar we daenken wel dat hi'j et reddet," bemoedigt de man van de boot op Ria heur onuutspreuken vraogen. En dan: "Geweldig, mevrouw, wat bin jow dapper!"

Ria vuult heur bibberig en gelokkig, mit heur eigen spruten zo dichte bi'j heur. In de tente wodt ze op bedde hulpen, mit een dreuge lange broek en twee dikke truien. Een vremde vrouw is mit heur doende en Ria slapt al haost weer. Tegen de aovend wodt ze wakker en zicht dat heur beide joongies nog op waacht zitten. Ze kropt de twielinges stief an en zegt dan bliede: "Morgen gaon we naor huus, naor vader!"

Ria het schoon genoeg van de camping mit al zien belevings. Ze verlangt naor Pieter, naor et opknapte huus en naor et leven van alle dag.

Ria is al veertien daegen thuus, is al weer uutpraot over et mooie behang en de ni'je plaanten op 'e veensterbaank. De twieling gaot al weer naor schoele. Dan hooft d'r op een morgen een mooie glaanzende auto stille veur 't huus. Een mevrouw en meneer stappen uut mit een kleine jonge tussen heur in, die een pakkien dreegt. Ze vraogen an Ria of zi'j mevrouw Westra is en op Ria heur bevestiging, stapt de kleine kerel naor veuren.

"Mevrouw, ik moet bedaanen, ik bin al weer hielemaale beter!"

"Watte?" staemert Ria, "is hi'j...is dat...bin ie...dat kiend?"

"Ja mevrouw Westra," zegt de man, "hi'j is d'r weer hielendal bovenop heur. As jim d'r niet west weren, weet ik niet hoe 't gaon was, misschien was onze Peter dan verdronken! Hi'j was deur aandere kiender mitneumen, die bin te speulen gaon en hebben him niet mist. Wi'j bin jow hiel slim dankber. Geef 't kedogien es, Peter!" "Kom toch in huus, wi'j staon hier mar op 'e stoepe," neudigt Ria. Een groot gevuul van gelok stroomt deur heur henne, as ze de permantige Petertien op 'e aarm pakt. Wat een aander kiend, dan et witte poppien mit de gore haorslierten vol modder en wier. En 't mooie koppien mit de glaanzende krullegies en de heldere ogen nikt heur vrolik toe.

"Ik hebbe een pakkien," ropt hi'j, "doe es eupen?" En vol verwaachting kikt hi'j naor heur op. Ria dot et deusien los en zicht mit betraonde ogen de prachtige goolden aarmbaand, waarop an de binnenkaant in fiene letterties staot: "Veel dank van Peter Cates."

De oolders van 't ventien kieken toe, hoe Ria et joongien stief ankropt en staemert: "Peter, dit is 't mooiste kedo van mien leven!"

Eindelijk gebeurde d'r wat

Aachter 't loekien van 't kleine mar wel gezellige baankfiliaal zit Marja de Vries en gaept es achter de haand. Et is al weer zowat tied om d'r een punt achter te zetten. D'r bin al een peer loekies dichte en de maegies gaon al naor huus. Et is weer een daggien west van haelen en brengen. Ja meneer, nêê meneer, asjeblijft vrouw Van Dijk. Willen jow even tekenen?

Marja wol wel dat d'r now mar es wat ongewoons gebeurde. Wat, daor ze nog lange over praoten konnen, mar d'r gebeurde nooit es wat. En dan mos ze d'r zels goed bi'j betrokken wezen, ja, dat zol ze fijn vienen. Want ze is een knap maegien van eventies twintig en de daegen gaon allemaole mar geliek in iene lange rechte riegel. Moeder het heur wel graeg es een dag thuus, mar daor gebeurd ok al niet vule. Zonder naodaenken verschoft ze nog wat in de geldlae en strikt de honderties glad en kiek, Erasmus mit zien gaanze vere lacht tegen heur.

Heden, daor komt nog een laete klaant an. De man dot een betien vremd en schoft een wit pepiertien over de teunbaanke naor Marja toe. As ze 't lest, slat heur de schrik om 't hatte. Mitien douwt de man heur een plestieken poede onder de neuze en snauwt: "Vol maeken en een betien vlogge, anders.." Eventies staot Marja hielemaole beduusd, ze kent die kerel niet, mit zien gemiene tronie; vieze tanen, ongescheuren, in sloonzige kleren... Dat zicht Marja allemaole in ien oogopslag. Dan maekt de man een beweging as gript hi'j naor een waopen.

"Voldoen!" bromt hi'j nog es. Marja moet wel, want ze is mit de kerel allienig. Zaachiesan begint ze wat in de zak te stoppen en wat kikt Erasmus heur nog zwat an. Dan schoft ze de zak naor de man toe.

Die grauw: "Stille wezen, staon blieven tot ik vot binne, want as ie jow ok mar ommedri'jen, schiet ik!" Al achteruut lopende scharrelt de man naor de deure, hi'j hoolt Marja stief in de gaten. In de iene haand de poede mit geld en de aandere in de buse, as het hi'j daor een waopen.

Marja staot stokstief. Ze wet zels niet of ze now bange is of niet.

Bi'j de deure dri'jt de man 'm vlogge omme en wil d'r hadde vandeur. Mar dan tumelt hi'j regelrecht in de aarms van juffer Harkema, die d'r krek in komt. "How how, niet zo haostig kerel, heden heden, wat bin ie ja drok, ie gooien mi'j haost omme man!"

Intied is Marja nog in staot de alaarmknoppe in te drokken. Dan wodt et heur hielemaole gries veur de ogen. Marja vaalt flauw. Juffer Harkema het de man ok niet beet holen kund, ze staot nog mit de hanen in de locht, mar de kerel is d'r vandeur. Die draeft de weg langes, mar de poede was zeker niet al te stark, want de pepieren flodderen overal henne en de meensken kieken en vienen dat op zien minst mar een betien appat. D'r bin ok al goenend die drekt achter de kerel an vliegen. Dan komt de pelisie mit groot geweld. De straotehoeken wo'n ofzet en dan is de man gauw pakt. Et wodt een hiele oploop en dan raost d'r inienend iene: "Mar dat is sloppe Jannes, hi'j het een zwatte pruke op, ik kan 't zo wel zien..!" En sloppe Jannes beweert bi'j hoge en lege, dat hi'j Pieters hiet... De pruke wodt him ofpakt en daor staot sloppe Jannes, mit de kepotte ples-tieken poede nog in de binderbuse.

Jannes moet mit naor et buro...

In de bestuurskaemer van de baank zit Marja op 'e stoel, midden tussen een hiele troep collega's een betien bi'j te kommen van de schrik. Et spiet juffer Harkema wel zo, dat ze die kerel niet beetholen kund hadde. Dan komt de pelisie vertellen dat sloppe Jannes pakt is en vragt

hoevule geld as d'r vot is. Of Marja dat mis-
schien nog naogaon kan? Ja, dat kan ze, al het
ze van die trillerige kni'jen.

Dan bugen een blond en een donker heufd te-
gere over de geldlae om de schae op te nemen.
Brigedier Tromp vint et best aorig om Marja een
betien bi'j te staon. En dan inienend ontdekt
Marja een tintelig gevuul van: now gebeurt d'r
echt wat!

En verduld, kiek, Erasmus licht...

Die heldere dag

't Was zunnedag,
zoe'n waeterdag,
doe ik zo lui
en rechtuut strekt
bi'j 't waeter lag
Dat waeter, dat
mi'j dregen zol
as ik een betien
zwemmen wol;
dat waeter had
een gleenstering
waorin ik
koppien onder ging...
Doe ik doe drekt
de wal op kreup
en kletsdeurnat
naor huus toe leup,
Heurd' ik nog krek
die heldere lach
van heur die dat
gebeuren zag...
't Was zunnedag
zoe'n waeterdag...

Joziene

Dat die Joziene now toch nog zo degelik trouwd is, daar begriepen de meensken niks van, wie hadde dat now docht van zoe'n wilde? Mar van al die praoties het de "wilde" gien weet, die dattelt op 't ogenblik op 't tennisveld omme en ontdekt inien dat et al knap laete is. "Jonges, ik moet naor huus heur, aandere gaot Janneman opspeulen," ropt ze tegen een troepien vrindinnen, die daar in kotte rokkies ommedraeven. Joziene pakt heur fiets uut et rek en daenkt, zol Paul al thuus wezen? Lekker, zoe'n perti'j-gien tennis, daor knapt een meenske altied enorm van op.

As ze thuuskomt, heurt ze 't al weer, Corrie is weer doende mit de jazzmeziek. Zol de kaemer wel daon wezen? 't Zal heur beni'jen of de broodbotties d'r ok nog staon. Corrie is een goed kiend, mar ze moet van de pick-up ofblieven. Janneman is werempel nog stille, ok wel een wonder mit zoe'n levend. Ze stuurt Corrie naor de keuken, gaot de kleine man verschonon en een flessien klaormaeken. Wat het ze et now toch genoeglik! Dat ze dat now vroeger nooit zien wild het. Doe miende ze mar beslist dat ze naor Londen toe mos! En wat hadde ze daor vunnen? Niet vule gelok. Ze hadde een goeie schoeleopleidinge, ok nog een jaor tenielschoele en ze hadde heur zels al beroemd zien...

Et was bi'j een peer figuraanterollegies bleven. O ja, ze moch ok poseren, mar niet op 'e maniere die ze zels docht hadde. Een allemaansschattien op een veurpagina? Née, dan kenden ze Joziene toch niet goed. En ze zicht et spottende gezichte van Paul al veur heur.

Hoewel ze gunde et him, mar ze kon 't him niet andoen. Doe was ze hals over kop trouwd mit John

Cameron, een vrolike niksnutter mit een peer centen om op te maeken. Ze hadden een peer maonden in een roes leefd, doe kreeg ze heur bezinning weeromme. Et dolle lege dronkemaansgedoe hadde vorm noch inhoold, ze gong te gronde as ze zo dee. John vun et al lange weer best doe ze scheiden wol, die wol ok wel weer wat anders.

Dus doe ston ze weer allienig, een betien ontredderd, mit een lege beurs, mar vaaste van plan om niet mit hangende poties thuis te kommen! Mit heur degelikste jurk an, de blonde krullen in een peerdestat bunnan, gong Joziene op wark uut.

Et was niet makkelik. Et teniel was niet wodden wat as ze docht hadde, dus dat vul of. Secretaresse van ien of aandere baos? Dan wol ze die baos wel zels uitzuken. Sommigen hadden wat glibberigs over heur, Joziene walgde van de maniere waarop ze op de segaren zatten te kauwen. Aanderen weren zo mit^e heur zels inneumen, dat die zaggen Joziene amperan staon. Dat wodt in dekotstekeru ruzie, dochte ze mit zelskennis. Ze belaaende as receptioniste op een groot haandelskantoor. Et was een keurige baene, een betien degelik, een betien stief en Joziene zorgde dat et zo bleef. Ze verdiende weer centen, zochte een betere kaemer en kon ok nog een klein betien speren. Ze schreef ok es weer een brief naor huus, naor vader en de breurs. Ze wus wel dat ze heur daor een groot plezier mit dee, want ze zaggen in heur nog altied et kleine zusien. Altied weren ze bezorgd veur heur west, Paul ok, mar dat hadde Joziene niet wild! Doe schreef vader dat Paul, die in een ziekenhuus in Liwwadden warkte, now huusdokter wodde ik een klein plakkien vlakbi'j. Vader miende wel van in Zandbergen, mar hi'j wus et niet grif, want hi'j hadde et ok niet van Paul zels. Hi'j zol daor wonen mit een huushoolster, wussen de

meensken te vertellen. Och Paul kwam ok niet zo vule meer, hadde et ok drok. Hi'j kwam nog wel es bi'j de breurs, mar was eernstigen en stille wodden. Et jolige en fleurige, dat Paul al-tied hadde, was veraanderd in zaekelike eernst. Hi'j vreug nog wel es hoe et mit Joziene gong, mar 't leek of 't him niet zo vule schelen kon. Doe begon bi'j Joziene de alaarmbelle te luden. Ze hadde him een bemuuial vunnen, krek as de breurs. Ze waekten allemaole over et zussien. Ze hadde et niet uutstaon kund, ze wol zels de vleugels uutslaon en dat dee ze. Ze zag Paul al zitten mit een zoere huushoolster! Misschien zochte hi'j wel een vrouw, waeromme niet? Zi'j Joziene zat ommes in Londen? Mar dat duurde doe niet lange meer...

Zo gauw ze heur vri'j maeken kon, gong Joziene naor huus, naor vader. Een moeder hadde Joziene nooit kend, die was al overleden doe ze nog hiel klein was. Twie breurs weren trouwd intied dat Joziene vot was. Now woonden vader en Harry nog tegere mit Mientje, die zorgde dat de huusholing goed dri'jen bleef.

Ze was al een dikke week' of drie thuus, mar Paul kwam niet opdaegen. Doe zette Joziene op een mooie morgen naor Zandbergen, naor et spreekure van dokter De Vries...

Hi'j scheen wel bliede te wezen dat hi'j heur zag. Dat duurde mar hiel eventies, doe vreug hi'j eernstigen wat of heur scheelde.

"Dokter Paul, ik bin zo allienig..!"

"Wat now? Is Joziene uutsprongen?"

"Paul, ik bin weer bi'j vader, ik kan wel weer naor Londen, mar ik blieve liever hier. Paul ie bin ok allienig..!"

"En wat zol dat?"

Zien knappe gezichte ston strak en onbeweugen. Ze was naor huus gaon, teleursteld en verdrietig. Et hadde nog es drie weken duurd, veur Paul weer kwam, as vanoolds veur Harry.

Hi'j wodde weer vroliker, ze konnen weer es mit-
mekaander lachen, zoas ze vroeger deden. Hi'j
begon ok weer te plaogen, et hinderde heur niet
meer. Bevende waachtte Joziene of...

Zels duste ze niet weer te beginnen. Et duurde
nog wel een dik half jaor, eer dat Paul heur
vreug zien vrouw te wodden.

"Kiek Jozientje, ie moe'n goed weten wat aj'
doen..!"

Ze hadde et goed weten...

Ze ontdekt inienend dat Janneman op heur aarm in
de slaopvalen is. Zo het ze zeten te soezen. Now
mar gauw veur de koffie zorgen, want zo drekt
komt Paul thuis.

Gemengd bloed

Tine is doodzenewachtig as de vliegmesiene waar ze al een hiel posien op waacht hebben daele strikt op 'e laandingsbaene en riedende dichterbij komt. De zonne schittert op de zulveren vleugels.

"Hi'j is binnen," zegt Jaap.

"Lao' we mar naor 't restaurant gaon. Een koppien thee zul ie ok wel zin an hebben, daenk'. Over een peer minuten hebben we een zeune, Tine. Wat zeg ie daor zels van, een grote zeune!"

Zels stikhi'j een sigarette op en rookt as gul et een wedstried. As de reizigers d'r an kommen staon Tine en Jaap mit knikkende kni'jen. Ze zien eerst een echtpeer mit een klein maegien. Een oolde dame en dan een peer zaekeluden. Ok een peer jongen mit laank slonterig haor en een mus-

sien boven op 'e kop. Zo maeger as braandhoolt, de blote bienen in oftrapte sandalen. Ze zien d'r uut as zollen ze nooit gien eten kriegen. "Daor is hi'j toch hopelik niet bi'j," schrikt Tine.

"Welnéé," lacht Jaap, "we hebben toch de foto." En stiekem kikt Tine weer even naor 't mooie kleine kiekien in de maantelbuse. Och, die foto kent ze ommes al van buten! Mar dan komt d'r een jonge vent mit veerdige stap op heur of. "Meneer Keizer, bin jow dat misschien?"

"Jjjaa, mar ééh, bin ie dan Henderk..?"

"Tot jow dienst, ik hope niet, dat jim al te lange waacht hebben!"

Disse vrindelikewoorden wo'n uitspreuken in goed verstaonber Afrikaans, deur een jonge mit een peer deurdringende brune ogen ineen uitspreuken mooi gezichte. Hi'j het holing as een sultan. Zien prachtig soepel pestuur is zo kaant en evenredig aj' 't mar zelden zien. Hi'j dreegt hiele ienvooldige kleren, mar vodden zollen him niet misstaon hebben. Tine kikt even schieve naor Jaap. Wat et is wet ze niet, mar et is krek of ze disse ni'je toestaand niet an kan. Hi'j liekt percies op 'e foto en toch is 't hiel aandars. Mar Jaap lacht es geruststellend naor heur, die is d'r gelokkig ok nog. Jaap wil Henderk zien koffers dregen, mar dat dot Henderk liefstzels. Hi'j is niet mu, vertelt hi'j, hi'j het een boel slaopen onderwegens. As ze bi'j de auto kommen wil Tine achterin zitten gaon, dan kan Henderk naost Jaap, mar daor maekt Henderk bezwaor tegen.

"Néé, mevrouw, jow zitten veurin!"

Et is vremd, et klinkt allemaole slim bescheiden, mar toch... As ze rieden durft Tine niet achteromme te kieken en ok niet naor Jaap, die stief et stuur beet het. Ze vuult een vremde piene, et is haost een gevuul van teleurstelling. Willen ze disse jonge opvoeden? Kun ze dat wel? Of vaalt

hier niks op te voeden? Disse jonge is ja al groot? Hi'j is veertien op pepier, mar zien holling is as iene van twintig. Is hi'j eigenwies? Kieken zien ogen heur spottend en een klein tikeltien kleinerend an? Of verbeeldt ze heur dat allemaole mar? Tine zit vertiesd in al die vraogen. As ze thus kommen, is d'r een hiele zwaarm jongen om de deure. Ze willen kieken hoe heur ni'je kammeraad d'r uut zicht. Stel jow veur, uut een vremd laand! Ok de burenen die uut Suriname kommen en alles over de gezinsuutbreiding weten, staon veur de raemen te zwaaien...

"Now, waor die weg komt, dat weet ik niet, mar 't kon jow breur wel wezen Simon, al is hi'j dan wel wat knapper as ie binnen," lacht de iene van de Surinaamse jongen tegen de aandere. Mit een vrindelik: "Dag jonges!" trekt Jaap de deure dichte achter zien gloedni'je gezin. D'r zit wat van lood in zien schoenen. Hi'j zal an Tine vertellen moeten, wat hi'j zokrek ontdekt het, en hi'j wet niet of ze et ok al begrepen het... Heur zeune is een kleurling! Volgens de pepieren kan dat niet waor wezen, mar toch... Is d'r wat verkeerd gaon? Hebben ze et verkeerde kiend kregen? Welnéé, alles klopt ommes. Hoe moet et now veerder? Ze hebben toch ok gien kiend anhaeld om et drekt weer buten de deure te zetten? Of zol et toch niet waor wezen? Jaap tiest d'r wat in omme, wat moet hi'j now mit een kiend van een vremd ras? Een stemmegien in zien binnenkaemer zegt: dan kun ie bewiezen dat ie tegen appathied binnen. Hi'j kan now niet langer in de gaank staon blieven, mar lopt de kaemer in, waor Tine an 't theezetten is en Henderk uut et raem staot te kieken!!!

In de hal van et grote ziekenhuus zitten Jaap en Tine. Achter iene van de deuren leit Henderk, anreden deur een vraachtauto. Henderk gaot veur niks en veur gien iene uut de wege. Now

het hi'j beide bienen breuken en d'r is van binnen ok nog wat dat niet in odder is. Jaap het bloed geven, dat was neudig. Zal Henderk dat ooit geweerd woden? Allebeide moe'n ze hiel-tied weer daenken an Henderk zien sniedende levensverhael...

"Mevrouw, ik kan jow zeune niet wezen, want ik bin een Bantoe! Daorum kan ik ok gien moeder tegen jow zeggen. Want argens in een Bantoe-wiek woont mien moeder! Mien vader kon niet mit heur trouwen, dat verbödt de wet. Et eerste jaor bleef ik bi'j mien moeder. Doe trouwde mien vader mit een Engelse vrouw en ik mos bi'j him wonen en ik wodde een blaanke zeune. Mien ouders weren goed veur mi'j, mar ik hebbe niet goeld doe ze omme kwammen bi'j dat vliegongelok. In et kienderhuus waar ik terechte kwam, weren gien Bantoe kiender. Daor weren allienig blaanken en d'r wodde mi'j leerd dat ik et veule veerder brengen zol as Bantoe's of Aziaten en Kleurlingen. Want ik was een blaanke, van blaanke oolden. Now bin ik van plan om een bult van de blaanke te leren en dan wil ik weeromme, om de blaanke mit zien eigen gesel te slaan en de Bantoe et plak te geven dat him toekomt!"

De deure gaot eopen en een zuster vragt Jaap en Tine of ze mitkommen. Hiel wit en hiel stille-gies leit Henderk. As ze dichterbij kommen slat hi'j de ogen op en kikt naor Tine mit een verwonderd gezichte. Et liekt wel dat hi'j heur eventies kent. Veurzichtig legt Tine de haand op zien veurheufd. Mar Henderk slapt al weer, zien mooie donkere kop op 't witte kussensloop.

As een dag of wat laeter de dokter bi'j Henderk komt, vertelt die wat Jaap Keizer veur zien zeune daon het. Even leit de jonge verkramp, dan goelt hi'j veur de eerste keer van zien jonges-leven. As Tine en Jaap op bezuuk kommen, is d'r an Henderk een wonder voltrokken. Hi'j gript

heur allebeide bi'j de haand. "Mamma, vader... mag ik jim zeunewezen?" "Graeg jonge, mar dat bin ie toch al?" "Ja, mar ik hadde nooit docht dat jim zo vule veur mi'j over hadden! Ik wete alles, dokter het et verteld, ik hebbe bloed van jow kregen, blaank bloed! Ik bin bliede... dat ik bi'j jim kommen moch. Mag ik blieven? Ik wil zo graeg bi'j jim blieven..!" "Netuurlik mag ie blieven, Henderk, wi'j bin ok slim bliede mit jow! Mar ie moe'n now wat rustig wezen, niet zo drok, ie moe'n eerst better wödden. En wat praot ie me now over blaank bloed? Gien blaank, gien blaauw, mar rood bloed! En dat hebben we allemaal, Henderk! En gao now mar lekker slaopen zeune." Dan is 't ok zomar weer tied om op te stappen. Henderk wuift heur nao. Ze praoten nog even mit de dokter. "Henderk zal d'r wel kommen," zegt die, "want dat is ja een oerstarke vent!" En bliede stappen Jaap en Tine naor huus.

Beklemming

Ze gongen zwemmen, de kiender,
heur heldere stemmen heur ik niet meer.
Ik zitte te breiden, allierend in een doodstille
tuun...

In de veerte staepelen wolken omhogens,
de zonne schient nog, mar 't locht is geel en vals.
Een hond goelt angstanjaegend...
Een rommelbujje komt opzetten.

Ze gongen zwemmen, de kiender,
de stilte drokt zwaor in de waachtende tuun.
Ik breie as een gek, mit jaegende polsen en een
bonkend hatte...

Et valse locht wodt geler en ik bin bange!
De hond goelt angstanjaegend...
De rommelbujje komt dichterbij.

Dan vlocht ik in huus, veur 't hozende waeter,
veur de rokkende en gierende wiend,
et raetelend kletteren van donderslaegen
et vuurspatterend flitsen uut een jaegende locht.
Donker is 't, mien kleine kaemer
wodt allierend deur de bliksem verlocht...
Ik bidde veur de kiender: "Ze gongen te zwemmen,
oe Here!"
De hond die heur ik now niet meer.

Laete, mar op 'e tied

Joost en Annie bin onderwegens naor huus. Ze hebben in een naoburige stad een ooldejaorsaovend-dienst bi'jwoond en willen graeg veur tien ure thuus wezen. Daorum rieden ze niet over de heufdweg naor Sassenwoude, mar nemen de binderweg deur de bossen van Ouderveld. Dat is vule kotter en de beukelaene is goed te berieden. Et is volle maone en et kleine betien sni'j dat d'r leit is niet hinderlik. Et maekt de rit alliend mar gezelliger. Daffien snort d'r lustig op los en ze wanen heur in een sprokiesbos.

"Aanst lekker koffiedrinken, knus heur, ooldejaorsaovend," zegt Annie en trekt de jasse nog wat dichtter om heur henne. Mar nao een schoffien heuren ze een eigenaorig getjotter, nog eventies en Daffien weigert alle diensten...

Joost morrelt wat onder de moterkappe, lopt d'r es omme henne, perbeert van alles, mar 't geftniks. D'r is gien beweging in te kriegen.

"Now Annie, veurlopig nog gien koffie!"

"Heb ie alles wel perbeerd, Joost?"

Joost kikt op van zovule onneuzelhied.

"Netuurlik heb ik alles perbeerd," en om him henne kiekende, "D'r woont hier ok gien levende ziel!"

"We bin wel huzen veurbi'j reden, wel een stok of zesse, donkt mi'j. Misschien het d'r iene tillefoon, dan kun we een gerage bellen."

"Ja, now vien ik zesse een hieleboel en et is een aende weeromme, ik daenke van wel een kilemeter of drieje. Een mooie ooldejaorsaovend heur, kiek, de maone lat oons ok nog in de steek. As we lopen moeten meugen we wel opschieten, de meensen zien oons ankommen op dit laete ure."

Joost speurt nog es secuur om him toe en mient an de raand van de bos een daoke te zien.

"Kiek Annie, dat liekt haost op een huus, 't is niet zo best te zien in al dat witte, mar mischienwoont daoriene. Ik zal even kieken, blief mar rustig zitten. Ik bin zo weeromme, as d'r gien tillefoon is moe'n we toch weeromme en dit is mar een wippien."

En vot draeft Joost, et bospad in.

Annie stikt een pepermentien in de mond en daenkt, laot d'r asjeblijft tillefoon wezen. Mar ze kan veureerst niks doen as ofwaachten. Nao een posien zicht ze locht in 't husien, gelokkig, dan is d'r volk thusus. Et duurt evenzogoed nog een hiele poze, eer dat Joost weeromme komt. As hi'j d'r mittertied ankomt, zicht Annie votdrecht dat d'r wat niet in odder is. Joost is krietwit en hi'j trilt en stottert: "Annie kom gauw mit, ik gelove dat d'r daor iene dood is. Wat bin ik schrokken!"

"Ja, dat zie ik, mar vertel 't now mar..."

"Now, d'r leit daor een oolde man op 'e vloer in een grote plasse bloed. En bi'j de taofel zit een maegien en die dot niks as raozen van:

"Niet ankommen, niet ankommen, dat dot zeer..!"

Et was zoe'n vremd maegien, ik daenke dat die alle verstaand niet het. D'r was gelokkig tillefoon, ik hebbe dokter Voest mar beld, want Braandsma kon 'k niet kriegen. D'r zal ok wel een ziekenauto kommen moeten." Annie is ok uut de auto kommen en tegere draeven ze et pad op, 't is slingerigen 't bin allemaole toeken en stiekels. As ze d'r binnen schrikt Annie toch wel arg, al was ze een betien veurbereid. Et is aorig donker in 't kaemertien. In de hoeke hangt mar een klein laampien. De oolde man leit midden op 'e vloer. Dood of niet dood? D'r is niet vule meubelair, een wrakke taofel mit een schieve trokken kletien, een waxinelochien mit een theepot en een peer koppies. In de hoeke een stok tapijt dat betere daegen kend het en een taofeltien mit geraniums, 't bin net rooie vlammen in et half-

duuster. D'r staot een oolde leuningstoel en een peer rechte stoelen. Dat is zowat alles, zicht Annie. Et maegien zit bi'j de taofel en dot niks as raozen:

"Gao weg jim, et dot zeer, vot jim!"

En ze komt overaende, recht op Annie of. Annie perbeert om et stokkien vloerklied te pakken om over de oolde man henne te leggen. Mar dat wil et maegien beslist niet lieden. Ze gript Annie beet, heur ogen staon mal en wild, ze het wat van een dier in nood. Annie perbeert heur te vertellen dat ze vader helpen willen. Ze schient d'r een klein betien van te snappen en ze gaot weer bi'j de taofel zitten. Annie durft et klied niet te pakken. Joost leit op 'e kni'jen bi'j de oolde man.

"Hi'j is niet dood Annie, ik gelove niet dat hi'j dood is."

Et maegien nemt weer een dreigende holing an, as Joost perbeert de man bi'j de polse te pakken. "Andat bloed te zien moet hi'j hier al een hiele tied legen hebben. Ik daenke dat hi'j tegen de taofel an valen is. Hi'j is in ieder geval wel ongelukkig terechte kommen."

Annie perbeert et maegien wat te kalmeren, mar die smit et pepermentien deur de kaemer en gaot deur mit gieren. Dangao de deure los en dokter Voest komt d'r in mit zien assistent, dokter Bosman. D'r komt wat van herkennen in de ogen van et maegien, as ze de dokter zicht.

"Is vader gevallen, Elsje?" Ze kikt wat naodaenkend en dan begint ze weer te raozen.

"Stil mar Elsje, jij krijgt een snoepje!"

Elsje et de snoepies gulzig op. Even laeter hangt ze stille op 'e stoel en steert ofwezig veur heur uut. Ze kikt niet meer naor heur vader. Annie springende traonen in de ogen. De dokters leggen een drokverbaand om 't heufd van de oolde man. Joost belt om een ziekenauto. Annie dweilt zo goed as ze kan et bloed van de vloer. As de

ziekenauto d'r is wodt de nog altied bewusteloze man op de brancard legd. Joost en de chefeur dregen him veurzichtig et pad langes. Dan wodt hi'j in de auto scheuven. Intied belt dokter Voest mit et ziekenhuus. Ze kun niet alliend de oolde man Lucas, mar ok zien dochter Elsje verwaachten. Dokter Bosman gaot mit naor 't ziekenhuus en Els gaot ok rustig mit. Dokter Voest praot nog even nao mit Joost en Annie. Ze vertellen hoe ze daor kwammen. "Het is goed dat u juist mij belde," zegt dokter Voest. "Ik ben hier namelijk de huisarts. De oude Lucas heeft soms heel wat met zijn dochter te stellen. Hij wil haar niet in een inrichting laten. Nu hij zelf moet liggen, moeten er toch maatregelen getroffen worden. Zij krijgt altijd tabletten als het mis is, dan is ze weer rustiger. Er zijn ook tijden dat ze aardig goed is, ze was nu natuurlijk ook wel erg overstuur." "Gien wonder," zegt Joost, "ik bibberde ok op mien bienen."

"We moeten de boel hier maar eerst afsluiten," zegt de dokter.

"Ik denk wel dat de oude man het haalt, hij is sterk, dan zal hij hier wel terug willen, hij is gehecht aan alles hier."

Al praotende lopen ze butendeure en bedaenken dat de kepotte auto nog altied op 'e weg staot. Ze hadden een garage bellen wild. "Als u de boel op slot doet, kunt u beter met mij mee rijden," vint dokter Voest. "Een garageman is op oudejaarsnacht vast moeilijk hierheen te krijgen. Die zullen ook wel andere drukte hebben. Dat gaat morgenvroeg beter."

Joost en Annie bin dokter Voest slim dankber veur 't thuisbrengen. Et zalige uutaende hebben ze had, 't is onderdehaand ni'jjaor wodden. As Joost de sleutel in 't slot stikt, knalt buten et vuurwark. En de klokken luden.

"Heur es Annie, heur de klokken es..."

Mar Annie heurt et maegien nog raozen en ze zicht

heur zo slop in de stoel hangen. Ze hebben toch daon wat as ze kunnen?

"Toe Annie, luuster now es, zovule klokken!"

En now luustert Annie, 't is krek of de klokken heur wat zeggen!

"Wat een gelok, krek op 'e tied, wat een gelok, krek op 'e tied..."

"Joost... gelokkig ni'jjaor..!"

Dan gaon twee meensken haand in haand naor huus.
't Is Ni'jjaor!

De Meuleboer

Hoe kan 't bestaon dat et proestige dochtertien van de boer van de Meulehof ommeslat mit Pieter van Haarm en Feikien? D'r bin meensken die praotten d'r schandaol van. Een boeredochter? Pas zeuventien jaor? Aanderen lachen, die zien et niet zo zwat in. Ze stikt him ommes vierkaant de gek an, dat kuj' toch zo wel zien!

Zo was 't misschien ok wel een betien begonnen, elke jonge kerel wol ommes graeg een aovend uut mit Annegien van de Meuleboer. Mar lauw kaans. Annegien stak 't neusien in de wiend en lachte... Totdat Pieter kwam! Pieter van Haarm en Feikien was jaoren arbeider west in Frieslaand. Daor weren een peer woorden valen en 't aende van 't lietien was, dat Pieter "goeie" zee tegen de Friese boer. Now is Pieter arbeider bi'j Jannes de veenbaos, die ok boerkeri'je het. Et is hadde warken, boerewark, baggelen en sloden, van alles moet Pieter mar kennen. Pieter kan et ok, hi'j staot niet te zaniken of in de wiend te fluiten. Totdat Annegien es langes komt, now fluit Pieter wel! Annegien heurt niks en Pieter warkt weer. Dat gaot zo een peer daegen, dan raeken ze toch an de praot.

"Bin ie Annegien van de Meuleboer?"

"Ja," et klinkt wat uut de hoogte.

"Ik dochte al, ze zal toch wel een keer wat tegen mi'j zeggen! Ja, ie kieken al naor mien smoesterige kiele en naor mien zwatte hanen, mar daor moet ik de kost mit verdienen, mien kiend."

"Ik bin jow kiend niet!" Et klinkt wat stoers.

"'t Is ok zo, dag Annegien, ik moet weer an 't wark!"

Pieter kikt niet meer op of omme...

Wie is disse mooie jonge? Et is Pieter van Haarm en Feikien toch mar? Kende ze him dan nooit?

't Is waor, hi'j is een poze vot west, mar dit is gien knecht, dit is een baos!

In de kommende daegen kuiert Annegien van de Meulehof es wat vaeker bi'j de boswal langes, waor as Pieter an 't wark is. Is dat om Pieter? Annegien wet et niet. Wil 't niet weten! As ze Pieter niet treft is de dag grau weur Annegien. As ze him wel tegenkomt, dan daenkt Annegien: waaromme doe ik dit now? Hi'j zicht mi'j omme amperan. Mar dat is niet waor. Pieter zicht heur wel degelik. En dit kan ok niet lange meer duren. De volgende keer slat Pieter zien zwatte hanen om Annegien heur raanke middel.

"Annegien, ophoepelen, nooit weerkommen, of ik maeke jow tot mien vrouw!"

"Pieter, ik hole zo vule van jow..!"

Die middag wodde Annechiena Belinda van de Meulehof de bruid van Pieter van Haarm en Feikien. Gelokkige weken volgen hierop, Pieter en Chiena leven in de zeuvende hemel. Mar de tied gaot zien gaank en wat Chiena niet weten wil, bliekt toch waor te wezen, ze is zwanger.

"Hoe moet et now veerder, Pieter?"

"Ik zal naor jow va toe moeten!"

"Die jacht jow van 't hiem!"

"'k Moet et riskeren."

De gevolgen weren nog slimmer as dat ze in heur overmoed docht hadden. Pieter wodde niet allienig et gat van de deure wezen, mar Annegien ok.

"Grote klitse, ie hoeven niet weer thuus te kommen!"

Moe hadde de ogen vol traonen, mar ze zee niks... Ze gongen die eerste aovend naor Haarm en Feikien. 't Weren wel aorige meensken, mar ze peurterden Pieter toch wel weur 't verstaand, dat et zo vanzels niet blieven kon. Néé, dat begrepen Chiena en Pieter ok wel.

"'k Zal es mit mien veneboer praoten," zee Pieter. En laot dat now een man wezen mit et hatte op 't goeie plak.

"Iene van mien turfmaakerstenten staot leeg, as jim daar wonen willen is 't mi'j goed! Een gulden hure in de weke. Jim maggen melk haelen en ok wel een fluttien eerpels. Ik hebbe een mooi schaopien, ie maggen et hebben. Een peer oolde stoelen en een knappe taofel staon ok nog op 'e dele en een strozak kun ie zels wel stoppen. En now weg wezen, want ik wil op bedde. 't Is morgen weer vroeg dag!" Chiena blijft de eerste daegen bi'j Feikien. Pieter warkt gewoon bi'j zien boer. Mar aovens bin ze drok doende in de turfmaakerstente, heur huus. Dan trouwen ze, op een deensdag, gewoon in de opknapkleren, zonder drokte. Va en moe bin d'r ok, mar ze gaon drekt weer vot! Annechiena, dochter van de grote Meuleboer, hadde 't heur zo anders veursteld, ze is 't zo anders wend, ze kan wel goelen, mar dan heurt ze in gedaachten weer de lompe foeterstemme: "D'r uut!"

"Feikien, hoe moet et now, de veneboer is slim goed veur oons, mar ik moet toch ok een wiege en zo hebben?"

Et stemmegien van de proestige Annechiena klinkt now zo vlak en mu.

"Mien kiend," zegt Feikien, "ie maggen now wel mem tegen mi'j zeggen, heur!" Annechiena krigt d'r een kleur van, dat is nog zo muulik. As de wiekzuster es langes komt, hoolt Feikien heur an. 't Meenske in de lange zwatte jurk, mit et witte kappien op, heurt aandachtig naor Feikien heur verhael. En now is 't hekke van de dam. De wiekzuster het nog een mooie wiege in 't magedzien. D'r moet ni'je bekleding omme, mar dat is een mooi warkien veur Chiena. Mit mekaander kriegen ze d'r aorighied an en nao een peer weken betrekken Chiena en Pieter heur ni'je huus. D'r leit werempel een matte op 'e vloer, die het Pieter zien vader vlochten. Pieter het een prachtig bedde stopt. Chiena het de wiege bekleed en vallegies maekt veur de beddestee. Ok het

Pieter van zien laeste centen een taofelzwlk kocht en twie geblokte haanddoeken, dat is zien kedo veur Chiena. De vrouw van de veneboer gefte heur een prachtige gekleurde peerdedeken en Feikien kocht nog stiekem een peer moltons. De beide oolde stoelen het Chiena rood opvarfd en et kacheltien dat Pieter ok argens op dukeld het, braant al. De wiege staot klaor in de hoek, die het mooie gebloemde bekleding kregen. In 't aachterhuus staot et schaop; as 't aanstoons veurjaor wodt, kommen d'r misschien wel laompies bi'j. D'r bluuien geraniums in de smalle veensterbaank en de katte die zomar bi'j Chiena an kwam lopen, is ok mar bleven en spint wat hi'j kan. Zo beginnen Pieter en Chiena heur huweliksleven. De Meuleboer en zien vrouw kommen niet te kieken, gien inkelde keer...

De tied verstrikt. Et poppien dat Pieter en Annegien kregen hebben, is now al over 't jaor. Gieneke dribbelt al dapper aachter heur moesie an, as die es te eerpelpoten of te bieteplokken gaot bi'j de veneboer. Ze hebben now ok al meer schaopen en een pinke. Dat is ankem jaor een koe! Pieter het ok twie biggen in 't hokke, die zullen ze vetmesten. Et gaot goed. De veneboer het aorighied an zien arbeider en zien bedoening. Dat wodt al een hiele boer, et is ok een flinke vent, om nog mar niet iens te praoten over dat wiefien, want wat die niet allemaole uut stee zet, daor staoj' versted van. Jammer dat die eigenwieze boer van de Meulehof nooit es een keer om et hoekien keken het. Hi'j het d'r genoeg van heurd, ja, dat wel en hi'j moet 'm zels bekennen dat et him niks ofvaalt van zoe'n heide-biender, mar hennegaon, néé! Annegien hadde wel wat eers kriegen kund.

De jaoren gaon veerder. Pieter en Chiena hebben d'r laand bi'j huurd. Ze hebben now al drie koenen,

kiepen en knienen en een stienen schuurtien. Op een keer as de Meuleboer op 'e fiets de achterweg langes fietst, hi'j was even naor de pinken west, heurt hi'j erbaarmelik goelen. Hi'j stapt van de fiets, een klein maegien staot te snokken an de slootkaante mit de haanties veur 't gezichien.

"Wat is d'r mien poppe?"

Verschrikt kiekeneen peer betraonde ogies disse vremde opa an.

"Mien knien is vot!"

"Watte... is jow knien vot?"

"Ja, die mooie grote, die is now vot!"

"Heb ie nog meer knienegies?"

"O ja en ok piekies!"

Et kleine gezichien lacht al weer.

"Waor woon ie?" vragt de boer.

"Daorginderd!" wist et kleine ding, "wil opa mien

piekies es zien?"

Opa vuult een vremde beklemming.

"Hoe hiet ie?"

"Gieneke, mar kom now mar mit!"

Et kleine ding wodt ongeduldig en stapt al veuruut.

"Kiek, hier moe'n we henne!"

Dan staot opa op 't hiem van et kraekheldere arbeidersspul. Zien eerste anstried is om weer vot te lopen, mar dan staot hi'j al bi'j de pieke-loop... En Gieneke jubelt:

"Now, moesie komes gauw kieken, hier is een opa en mien knien is vot...!"

Chiena komt argeloos butendeure en daor zicht ze, wat ze altied zo graeg zien wol en waor ze ok zo tegen an zag...

"Vader..."

"Annegien..!"

Even staon ze mekaander stille an te kieken. Mar Gieneke lat opa gien rust: "Toe now, we moe'n ok nog naor de biggies!"

Wat reer, die opa goelt en moesie ok.

"Ie moe'n niet goelen opa, misschien het vatie de knien wel vunnen."

"Gieneke... opa brengt morgen twie ni'je knienen, heur!"

"Ooh...twie?"

"Ja, en dan komt d'r ok nog een opoe mit..!"

Et kiend glundert en 't is zo reer dat Annegien heur buusdoek now mar nargens vienen kan...

1928-1978

'k Blaeder in 't vergeelde album
van mien kienderpoëzie..
't Is een boek vol haenëpoten,
mooie woorden, mar van wie?

'k Zie ze veur mi'j, al die naemen
die heuren bi'j mien schoeletied.
Mar de gezichten bin verdwenen
en de meensken ken ik niet.

"Wees toch altied veur een aander
vrolik en vol zunneshien,
dan zul ie in 't eigen leven
daorvan de straolen ok wel zien..!"

"Een boeket mit rooie rozen,
niks gien stiekels op jow pad
en wil nog es an mi'j daenken..."
Wie dan toch, wie schreef mi'j dat?

Allemaole goeie weensken
kieken mi'j verwietend an,
't is krek of ze vraogen willen:
"En wat maekte ie daorvan?"

Vergeef mi'j, tussen doe en heden
staot de tied die nimmer stopt!
'k Weenske ok jim gelok in 't leven
en starkte as 't es tegen lopt..!

Inhoud

Bloemen uut mien kiendertied	5
Een bosschop	8
Naor Pinkstermark	9
De bos in de morgen	11
Ik zol nog graeg es	13
De vuufdaegse warkweke	14
De ni'je maantel	17
Zoe'n veurjaorsdag	23
Uut grootmoeders tied	24
Een man as Cor	28
Baandige baenen	32
Nao bange tied	36
Schaopevleis veur Tine	37
Een immigraant	42
Euliekoeken op ooldejaorsaovend	43
Gaasten	46
Onder dezelde zonne	48
Koninkriek	53
Rozen veur Tonnie	54
Uut grootvaders tied	59
Haast	63
Campingperikelen	64
Eindelijk gebeurde d'r wat	70
Die heldere dag	73
Joziene	74
Gemengd bloed	78
Beklemming	83
Laete, mar op 'e tied	84
De Meuleboer	89
1928-1978	95
Inhoud	96

ISBN 90 6466 016 6